Գ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 697 — ՈՒՐԲԱԹ 2 ՄԱՅԻՍ 1886 (Ն. Տ.) 14 ՄԱՅԻՍ 1886 — 10 ՇԱՊԱՆ 1303

40 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

Հնդարձակ հանուն նորադունկեան խանի գալատիոյ

غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արժէք	200
» »	Վեցամսեայ	» »	100
» »	Եռամսեայ	» »	50
Գաւառաց »	եւ տեղական Թղթատարով	տարեկան » »	240
Գաւառաց համար	եւ տեղական Թղթատարով	վեցամսեայ » »	120
Օտար երկիրներ	տարեկան	Ֆրանկ	56
» »	վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած թղթերու համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է։ Անփոփոխութեամբ ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր

Les annonces sont reçues à l'Easter Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1 ՄԱՅԻՍ, 1886.

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Երեկի Սուրհանդակն հետեւեալ մանրամասն տեղեկութիւնները կը բերէ հելլենական խնդրոյն նորագոյն երեւոյթին վրայ.

—Մայիս 8-ին, հինգ Տէրութեանց ներկայացուցիչը հետեւեալ զեկուցումը ղրկեցին հելլէն կառավարութեան.

«Որովհետեւ Ամէնքի դահլիճին պատասխանն առ Վերջնագիրն Տէրութիւնները գոհացնելու հանգամանք չուներ, սոքա հրաման տուին իրենց նաւախմբոց՝ պաշարելու Յունաստանի ծովեզերքն, այնպէս որ հելլենական դրօշ կրող ո՛ւ և իցէ նաւ չկարենայ ելնել հելլենական նաւահանգիստներէն, կամ հաղորդակցիլ անոնց հետ։ Պաշարումն այժմէն ի գործ կը դրուի։ Պաշարումը կը տարածի Մալեա հրուանդանէն մինչեւ Քոլոնա հրուանդանն, եւ մինչեւ Յունաստանի հիւսիսային սահմանագլուխն, ի մէջ առնելով Նէպպէտ կղզին։ Արեւմտեան կողմին վրայ, Կորնթոսի ծովախորշն ալ պաշարման մէջ է։ Պաշարումն անտես ընող ամէն նաւ որ կրէ հելլէն դրօշ՝ պիտի բռնուի և արգիլուի։»

—Մայիս 9 թուով կը հեռագրեն Ամէնքէ թէ Ռուսիոյ մասնակցութիւնը պաշարման՝ մեծ զարմանք պատճառած է Ամէնքի մէջ. զի մինչեւ վերջին վայրկեանը ռուսական դեսպանատունը կարծել կուտար թէ չպիտի մասնակցէր այս բռնադատական միջոցին։

—Նոյն հեռագիր կը յայտարարէ թէ պաշարումն անմիջապէս ի գործ դրուած է հելլենական առագաստանաւու մը վրայ, որ եգիպտէ կուզէր երթալ, և պարտաւորեցաւ յուսախար վերադառնալ Պիրէոն։

—Ամէնքի քանի մը յիմար թերթեր պատերազմ կը քարոզեն դեռ։

—Նոյէ Ֆրոյէ Բրեւէ հելլենական նաւահանգստաց պաշարումը կը քննէ միջազգային օրինաց տեսութեամբ։ Պաշարումն ի գործ կրնայ դրուիլ միայն պատերազմող Տէրութեանց կողմէ։ Բայց երբեմն իբրեւ բռնադատական միջոց ի կիր առնուած է, առանց կանխաւ պատերազմի յայտարարութեան։ 1832ին, Անգլիա պաշարեց հոլանտական ծովեզերքն։ և Ֆրանսա վերջերս նոյն բանը բրաւ Ֆորմոզա կղզւոյն նկատմամբ։ Մինչ պաշարման զեկուցումն հարկ է չեզոք Տէրութեանց եւս հաղորդել, ներկայ պարագային մէջ մեծ Տէրութիւնք այս դժուարութեան առաջքն առած են՝ պաշարման ենթարկելով մի միայն հելլենական դրօշ կրող նաւերը։

—Բ. Դուռն որոշեց որ Կրետէի երեսփոխանական ժողովոյ նստաշրջանին բացումն յուլիսի սկիզբն յառաջ տեղի չունենայ։

—Ամէնքէ, մայիս 8. Լուր կը տարուի թէ օսմ. մարտանաւք տեսնուած են Թեսալիոյ եղերաց վրայ։—Արձակուրդ վայելող հելլէն սպայից հրաման եղաւ վերադառնալ շուտով իրենց գունդերուն։ Միջազգային նաւատորմին նաւերն սկսան երեւիլ հելլենական ծովեզերաց զանազան կէտերուն վրայ։ Սաբունճաքի զօրավարը լուր կուտայ թէ օսմ. զօրքերը նոր շարժումներ կ'ընեն դէպի սահմանագլուխն, ուր հելլէն կառավարութիւնը կը փութայ նոր զօրք ղրկել։

—Կիպրադ և յոնական կղզիք չեն ենթարկուած պաշարման։

—Անգլիական նաւախումբն որ կը պաշարէ հելլենական ծովեզերքը, միւս բոլոր նաւախմբերէն անհամեմատ հզօրագոյն է։ Էտիմպուրկի Դուքսը, (զոր քառորդ դար յառաջ Հելլէնք իրենց Թագաւոր կ'ուզէին ընել, իբրեւ յաջորդ Օթոն Թագաւորին, և որ, ճակատագրին բերմամբ, Յունաստանի վրայ նիւթական ճնշում ի գործ դնող միջազգային նաւատորմի մը գերագոյն հրամատարութիւնը կը վարէ այժմ,) կը գտնուի Թեմիսթոքլէս զրահաւորին մէջ, որ 8,540 տակառաչափ է և 8 խոշոր թնդանօթով զինեալ։ Ունի իրեն հետ սա զրահաւորներ. Տրեդնոթ, 10,820 տակառաչափ, 4 մեծ թնդանօթով. Սոֆիէրդ, 9,170 տակառ, 16 թնդանօթ. Սոլիտեն, 9,170 տակառ և 16 թնդանօթ. Նեպիւն, 9,130 տակառ և 6 թնդանօթ. Մոլառմբակիր Բոլոֆիէրդ, 2,640 տակառ. սրընթացն Ամէթիստ. փայտեայ Բրիտանիա. նաև հինգ փոքր մարտանաւեր, և հինգ ծովառմբակիրք կամ Թորփիլանաւք։ Այս ամէն նաւեր ուրեմն պողպատեայ պաշտպան ուռկաններ, և բաց ի վերոյիշեալ խոշոր թնդանօթներէն, զինեալ են շատ մը մանր թնդանօթներով։

—Ամէնքի պահպան զօրաց դէպ ի սահմանագլուխ ղրկուելուն առթիւ, հելլէն կառավարութիւնը սա կերպով զեկոյց մը հրատարակեց պաշտօնական լրագրին մէջ։ «Ն. գնդին Ամէնքէ մեկնումն, ինչպէս ներկայ և ապագայ ուրիշ ամէն զինուորական շարժում, Յունաստանի կողմէ պատերազմասէր դիտուում մը չի ցուցներ։ Կառավարութիւնն, որ՝ ինչպէս յայտարարեց՝ խաղաղութիւնը չվրդովել որոշած է, կը պնդէ իւր որոշման վրայ, և ո՛չ մէկ Տէրութեան դէմ նախայարձակ պիտի լինի։» Պաշտօնական զեկոյցը կը յարէ թէ հելլէն կառավարութեան միակ նպատակն է որ «եթէ օտար Տէրութեան մը կողմէ յարձակում մ'ուղղուի Յունաստանի դէմ, երկիրն ի վիճակի լինի զայն լրտս մղելու, և սահմանագլխին բռնաբարումն անհնարին գործելու։» Այս է նախարարութեան հրամայած զինուորական շարժմանց միակ նպատակը։

—Բարիզի լրագիրք կը ծանուցանեն իրենց վերջին թիւերով (9—10 մայիս). Բ. Դուռն օտար Տէրութեանց հաւաստած է թէ մտադիր չէ հելլենական սահմանագլուխն անցնելու հրաման տալ իւր զօրաց։

—Ֆրանսայի նախարարապետ և արտաքին գործոց նախարար Պ. տը Ֆրէսինէ մայիս 9-ին ընդունեց օսմ. և գերմանական դեսպաններն։

—Օսմ. դեսպանն Ամէնքէ մեկնած պահուն Վերջնագիր կամ Ծանուցագիր չէ ներկայած հելլենական դահլիճին, այլ իմացուցած է միայն թէ կը մեկնի միւս հինգ ներկայացուցչաց հետ։

—Հետեւեալ հեռագրէն, որ, բաղդատմամբ վերոյգրեալ նորագոյն լրոց, քիչ մը հին է, կարելի է դատել թէ պատերազմի գաղափարն ո՛րչափ ժողովրդական եղած է ի Յունաստան, թէև այժմ, բարեբախտաբար, կրնանք վստանգն անցած համարել.

«Ամէնք, 7 մայիս. (ԹԱՆ.)

«Սաբունճաքի զօրավարն երէկ հեռագրեց թէ օսմ. զօրքերը կը համախմբին սահմանաց վրայ, և թէ, պատասխանելու համար այս շարժման, իրեն մօտ կանչած է Վոլոսի և Վէլէսգինոյի պահապան հելլէն զօրքերը։

«Սոյն հեռագրոյ վրայ, որ օսմ. մօտալուտ արշաւանքի մը երկիւղ կուտար, կառավարութիւնն Ամէնքի պահապան զօրքը ղրկեց Թեսալիա, այս փոխադրման համար վարձելով հելլենական ընկերութեան չորս շոգենաւեր։ Քալամադայի և Սպարտայի պահապան զօրքերն եւս դէպ ի սահմանագլուխ ղրկուեցան։ Կամաւորաց արձանագրումն որ մի քանի օրերէ հետէ դադրած էր, վերսկսաւ նոր եռանդեամբ։ Խօսք կայ ի զէն կոչելու պահեստից վերջին երեք կարգերը։ Կառավարութիւնն այնպէս կը գործէ իբր թէ պատերազմը մօտալուտ լիներ։ Իւր այս ընթացք հշարիտ ոգեւորութիւն մը յառաջ կը բերէ յԱթէնք։ Զօրաց խմբեր կը ջրին մայրաքաղաքին մէջ, ուրախութեան ազազակներ արձակելով։ Պատերազմն յոյժ ժողովրդական է Հելլենաց մէջ։»

—Պ. Կլատստոն, մայիս 6-ին, հարցման մը պատասխանելով Խորհրդարանին մէջ, սապէս պատմեց Տէրութեանց վերջին ձեռնարկն Ամէնքի դահլիճի քով.

«Ծանուցագիր մը ներկայացուած էր դեսպանաց կողմէ, որ կը խնդրէր հելլէն բանակին ցրուումն, վերջ տրուելու համար անորոշ, մտանգալից և մեծածախս վիճակին որ կը տիրէ Արեւելից մէջ։ Այդ ծանուցագրոյ Յունաստանի կողմէ տրուեցաւ պատասխան մը, որ Տէրութեանց տեսութեամբ անբաւական էր և ամէն մասամբ անգոհացուցիչ։ Այսօր հելլէն կառավարութեան ներկայացուեցաւ նոր Ծանուցագիր մը, որ կը յայտարարէ թէ, Տէրութեանց հայեցքով, զէնքնկեցութեան մասին տրուած հաւաստիք անբաւական են։ Հաստնելու համար թէ այդ հաւաստիք բաւական են և գոհացուցիչ թէ ո՛չ, շատ պարզ հարցումը կ'ընենք.—Հելլէն կառավարութեան այդ հաւաստեց վրայ յենլով կրնայի՞նք հրաւիրել զԹուրքիա դադրեցնելու բազմածախս պատրաստութիւնները, զորս հարկադրուած է կատարել իբրեւ հետեւանք Յունաստանի ընթացքին, կամ Թուրքիա ինքնին կրնա՞ր, ապագային համար ապահովուելով, ցրուել իւր զօրքեր։ Յունաստանի պատասխանը չէր այնպէս որ կարենայինք այդոքանակ հրաւէր մ'ուղղել Թուրքիոյ, կամ Թուրքիա ինքնին յօժարէր ի զէնքնկեցութիւն։ Ուստի, այսօր նոր Ծանուցագիր մը ներկայացուեցաւ, որուն տրուելիք պատասխանով խնդիրն անմիջապէս պիտի որոշուի։ Եթէ Յունաստան դարձեալ անդոհացուցիչ պատասխան տայ, Տէրութիւնք ձեռք պիտի առնեն այն միջոցներ, զորս յարմարագոյն կը դատեն իրենց կէտ նպատակին ապահովելու համար։»

— Իտալական մարտանաւք որք պաշարման գործին յատկացեալ են, 8 հատ են, 8 ծովառմբակիրներով, և կը կրեն ընդամենն 30 խոշոր թնդանօթ, 13 թեթեւ թնդանօթ և 20 հատ խրտնկեց (դրբոյեզ) կոչուածէն։

—Աւստրօ-Հունգարական նաւախումբը կը բաղկանայ 5 մարտանաւերէ և 6 ծովառմբակիրներէ. սպառազինեալ 39 խոշոր թնդանօթներով, 8՝ թեթեւ և 10 խոշոր թնդակեց։

—Գերմանիա միակ զրահաւոր մը յատկացուցած է պաշարման գործին։

—Միջազգային Նաւատորմին մէջ Ֆրանսա մէկ զրահաւոր միայն ունէր, որ, ինչպէս յայտնի է, չի մասնակցիր պաշարման գործին։

—Ռուսիա մէկ մեծ և մէկ փոքր երկու մարտանաւ միայն ունի հելլենական եղերաց վրայ։

—Յունաստանի եղերքը պաշարող մարտանաւք քանի ամենք 27 հատ են, յորոց 11ը զրահաւորք, և սոնցմէ զատ կան 15 ծովառմբակիրք, որք կը կրեն 149 խոշոր թնդանօթ, 91 թեթեւ և 140 խոշոր թնդակեց։

—«Խաղաղական պաշարումը», զոր Տէրութիւնք ծանուցին Ամէնքի դահլիճին, չէ ճանչուած միջազգային իրաւարանութեան վրայ գրոյ հեղինակաց ամենուն կողմէ անխտիր։ Օրինակի համար, Պ. Մարդենս, երեւելի Բրոֆէսորն ի Բեգերսպուրկ, կը պնդէ թէ պաշարումն չի կրնար լինել առանց պատերազմի յայտարարութեան, քանի որ պաշարումն ինքնին պատերազմական գործ մ'է։ Դիտելի է նաև զի գրեթէ երբեք խաղաղական պաշարում չէ եղած որ թնդանօթաց արձակման առիթի տուած չլինի։ Արդեօք ներկայ պաշարումն ևս պիտի սնեանա՞յ այսպիսի օրինակի հետեւանք մը։—Խնդիր է գիտնալ։

—Ամենէն աւելի ծանօթ խաղաղական պաշարմունք են։—1831ի ընդդէմ Բարդուկալի, (Ֆրանսայի նաւատորմէն.) 1836ի ընդդէմ Նոր Կրանատայի, (Անգլիոյ կողմէն.) 1838ի ընդդէմ Մեքսիկայի, (Ֆրանսայի կողմէն.) 1838էն ց1848 Արժանդինի եաւահանգստաց դէմ (Անգլիոյ և Ֆրանսայի կողմէն.) և վերջապէս, հելլենական ծովեզերաց պաշարումն 1850ին, անգլիական հպատակ Բասֆիլ-ոյի գործին առթիւ, ձեռամբ անգլիական Բարքերի, որ պաշարման միջոցին 200ի չափ հելլենական վաճառաբարձ նաւ գրաւեց։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Երեսփոխանական ժողովոյն մայիս 6ի նստին մէջ, Պ. Կլատստոն, հարցման մը պատասխանելով, յայտարարեց.

«Եգիպտական բանակին վերակազմութեան համար Մուխթար փաշային յօրինած ծրագիրը խնամով քննելէ յետոյ, Վեհ. Թագուհւոյն կառավարութիւնն այն եզրակացութեան եկաւ թէ չի կրնար ընդունիլ զայն։ Ուստի, Սրբ Հ. Ուոլֆ, իրեն զրկուած հրահանգաց համեմատ, այս պատասխանն հաղորդեց առ Մուխթար փաշա, և հարցուց թէ կարելի չէ՞ որ զայն բարեփոխէ, այնպէս որ անգլ. կառավարութեան առարկութեանց տեղի չմնայ։ Մուխթար փաշային ծրագիրն և մեր պատասխանը կը ներկայացուին Խորհրդարանին։ Պատուիրակութեան պաշտման վերաբերեալ ուրիշ նիւթոց վրայ Փաշային եւ Սրբ Հ. Ուոլֆի միջեւ բանակցութիւնք կը շարունակուին ըստ առաջնոյն։ բայց չեն հասած այնպիսի վիճակի մը, յորում հնար լինի պատշաճաւոր Խորհրդարանին ներկայացնել այդ բանակցութեանց վերաբերեալ պաշտօնագրերն։»

—Անգլիացիք վերջապէս թողուցին զՍուաքին, զոր այսուհետեւ Եգիպտացիք պիտի պաշտպանեն Սուլտանցւոց յարձակումներուն դէմ։

—Դահիրէի մէջ, անցեալ շաբթու, լուր տարածուեր է թէ Մուխթար փաշա ետ պիտի կանչուի, բայց ապա հերքուեր է։ Անուրանալի է սակայն թէ, անգլ. կառավարութեան մերժողական պատասխանն ի վեր, ձգտում մը կայ յարաբերութեանց մէջ։

—Անգլ. թղթակցի մը հեռագրոյն նայելով, Բ. Դուռը մտադիր է եղեր՝ զինուորական վերակազմութեան խնդրոյն վրայ Ղազի Մուխթար փաշայի ծրագրէն ծագած անգլո-թուրք անհամաձայնութիւնն ենթարկել իրաւարարութեան մը, խնդրելով Անգլիայէն որ իրաւարար ընդունի Ռուսիոյ քաղաքական դիտակցի մը Դահիրէ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ԲՈՒՄԷԼԻ. Ալեքսանդր Իշխանը Զիրբանէ մեկնեցաւ Ամքէնի երթալու համար։ Ասցած տեղերը ժողովուրդը կը շարունակէ համակրանքից ցոյցեր ընել։

—Հակակառավարական դիրքերը կը շարունակեն Բուլկարիոյ այլ և այլ կողմերը, բայց նաեւ ամէն կողմեր ժողովուրդն ուղերձներ կը պատրաստէ, բողոքելով այս խրատանց դէմ։

ՊՈՍՆԱ-ՀԷՐՍԷԳ. Արշիդուքս Ալպերդ, որ Հերսէգի զօրքերն ու դիրքերն աչքէ կ'անցունէ, մայիս 8-ին Դրէպինեէ հասաւ և հետեւեալ օրը մտաւ Պլէգ։ Անցած ամէն տեղերը ժողովուրդն եռանդալից ընդունելութիւն ըրաւ իրեն։ Դարատաղի պատերազմական նախարար Վոյվոտ Բլասիճ նաեւ Պլէգ հասաւ, յանուն Նիքիդա Իշխանին ամենայն յարգանօք ողջունելու համար զԱրշիդուքսը։

—Կը հերքուի այն լուր թէ Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը ներկայ ամսոյս մէջ պիտի այցէ Հերսէգ։

ՀԱՅԵՐ Ի ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ. Թիֆլիս մայիս 8 թուով կը խօսի աղերսագրոյ մը մը բայ, զոր Անգլիական Հայք, միջնորդութեամբ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Ռոզպէրիի, ուղղած են առ Պարսկաց Շահն, վերաբերմամբ թշնամութեան մը, զոր Ատրպատականի նահանգին մէջ Որմիոյ քաղաքին Պարսիկներն ի գործ դրեր են Հայոց ոմանց դէմ։ «Քսան աղերսագրոյն, յունուար 3ին Պարսիկք ոմանք կ'ուզեցնգեն երեք աղջիկներ, յորոց մին նոր ամուսնացած էր Թէփէ գիւղին աւագերէցին եղբօր հետ. Հայք կը գանգատին իշխանութեան, որ հոգ չըներ։ Ամուսնացեալ գեղատի կինը կը յաջողի փախչիլ իւր առեւանգողաց ձեռքէն, և ապաստանիլ իւր ամուսնոյն տունն, ուր կը պահուի։ Բայց հետեւեալ օրն իբր 30 Պարսիկներ, յորոց 18ը զինուորներ են եղեր, կը հասնին գիւղն, աղջիկը բռնի ետ առնելու դիտաւորութեամբ։ Գիւղացիք, առաջնորդութեամբ երկու քահանայից, կը դիմադրեն և ետ կը մղեն Պարսիկներն, որք կոչում կ'ընեն իրենց ազգէն իշխանութեան մը, որ արքայազուն մ'է եղեր, և որ ձերբակալել տալով երկու քահանայները, չարաչար քանկոտել կուտայ, չուներու առիւ կը թողու կապուած, և բանտնետել կուտայ, ուր կը մնային մինչեւ ազերսագրոյն թուականն, 1 փետր։ «Այս իրողութիւնք, կը յարէ Թոյնէ, պատմուած են աղերսագրոյն մէջ, զոր Լորտ Ռոզպէրի, Անգլիական Հայոց կողմէ ստանալով, ղրկած է Թէհրանի անգլ. գործակային, հրահանգ տալով որ մատուցանէ Վեհ. Շահին և ջանայ Ն. Վեհափառութեան գութը շարժել այս դժբախտ արկածին նկատմամբ։»

Այս դէպք, ինչպէս կը լսիւն Ամէնքէի ընթերցողք, քանի մը շաբաթներ յառաջ հանառօտիւ ծանուցուած էր մեզ Անգլիայէն, և կը լսուանք թէ Վեհ. Շահին կառավարութեան ընելիք արդար տնօրինութիւնն եւս կը ծանուցուի մեզ։

ՆԻԻ-ԵՈՐՔԻ անուանակ Քաղաքային Խորհրդոյն անդամոց կառավարութեան գործն, որուն վրայ անցեալները բաւական ծանօթութիւններ տուած էինք, մեծ հետաքրքրութիւն կը շարժէ տակաւին։ Կը յիշուի թէ անդամներէն մին, Պ. Ռոէֆդ, իւր 18 պաշտօնակցաց դէմ յայտնուած խնդիրներ բրած էր, ինքն իսկ մասնակից լինելով հանդերձ այն կասկածներուն զոր ուսացած էին՝ Պրոտուէյի ընդհանուր թղթատարի շահագործման արտօնութիւնը նպաստաւոր պայմաններով յանձնելու համար Բանկերոյ Ընկերութեան։ Պ. Ճէյմս Ռիչմոնտ, Բանկերոյ Ընկերութեան նախագահ, վերջերս ձերբակալեցաւ, ամբաստանուելեամբ թէ, Պ. Ռէյդի ոնակալից ընելով, նորա միջոցաւ ձեռնարկեր էր կոչառել Քաղաքային Խորհրդոյն մէջ անդամներ։ Պ. Ռիչմոնտ 25,000 տոլարի երաշխաւորութիւն տալով բանտէն արձակեցաւ։ Խորհրդոյն անդամներէն ոմանք ի փախուստ ճամպարած էին։ Ամենքն մէ մին բանուեցաւ Ֆլորիտայի մէջ։ երկուքին ուր լինելը չյայտնուեցաւ վերջապէս։ Մին, Ռոթամ անուն, ամենէն խելացի, քան նի մը չաբաթ յառաջ փաձառած էր իւր զգաքերն և իւր հարեւնիքը՝ Գերմանիա՝ վերադարձած, ուր հանգիստ պիտի վայելէ իւր կողոպուտի բաժինը։

—ՈՒԱՇԻՆԿԹՈՆԻ մէջ Ազգային Գրատուն մը պիտի հիմնուի 2,323,600 տոլարի ծախիւք, 4,000,000 հատոր գիրք պարունակելու չափ։ Դաշնակցային Կառավարութիւնը պիտի հայթայթէ պէտք եղած դուռները։

—)(93)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼԻՔ

ԺԻԻԼ ՎԷՐՆ

ՄԱԹԻԱՍ ՍԱՆՏՈՐՖ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

Դ.

ԽԱՂԻՆ ՎԷՐՋԻՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽՔ

Սակայն, որչափ եւ ընդդիմանալու փորձ ըներ էր, Սիլաս Թորոնթալ այժմ կ'զգար որ խաղացողի բոլոր կիրքերը կը յուզուէին իւր սրտին մէջ։ Եւ այն թշուառ նուաստացման մէջ, ուր ընկած էր, Քազինոյին դահլիճները վերադառնալու տենչ և երկիւղ միանգամայն կ'զգար։ Սարքանի խօսքերը կրակ տուեր էին իւր արեան։ Բաղդն յայտնապէս իւր կողմը դարձած էր, այնպիսի յարատեւութեամբ մը, որուն առջեւ կանգ առնուլն աններելի էր։

Ցիմա՞ն։ Իւր նմաններուն պէս, ամէն խաղացողաց պէս, անցեալը ներկային կը վերագրէր։ Փոխանակ «յաջողութիւն ունենչ ունեցայ» ըսելու, «յաջողութիւն ունիմ» կ'ըսէր, որ սուտ է։ Եւ սակայն, դիպուածին վրայ յոյս դնող ամէն մարդոներուն ուղղին մէջ այդ խորհրդաւորութիւնը միայն կը դառնայ։ Կը մոռնան այն հանճարեղ խօսքը, զոր Ֆրանսայի ամենամեծ շահագէտներէն մին ըսած է. «Դիպուածը սովորութիւն չունի, քմահաճոյք ունի։»

Սակայն Սարքանի եւ Սիլաս Թորոնթալ Քազինոյին առջեւ հասած էին, միշտ հետեւող ունենալով զԲէսքաա։ Անդ կանգառին վայրկեան մը։

—Սիլա՛ս, ըսաւ յանձամ Սարքանի, վարանումդ պէտք չէ։ Պիտի խաղաք, այնպէս չէ՞։

—Այո՛, բոլոր ունեցածս վտանգի մէջ պիտի դնեմ, պատասխանեց սեղանաւորն, որոյ վարանումը բոլորովին դադրած էր երբոր սիւնազարդ գաւթին առաջին ատիճաններէն վեր կ'ելնէր։

—Ես չեմ ուզեր ազդեցութիւն ի գործ դնել ձեր վրայ, ըսաւ Սարքանի։ Դուք ձեր ներշնչութեան հետեւեցէք, եւ ոչ իմ։ Ձեր բը չկրնար սխալիր։ Անուակիր թէ երսունին ու քառասունին պիտի երթաք...։

—Երսունին ու քառասունին, պատասխանեց Սիլաս Թորոնթալ վճառանոցը մտած ժամանակ։

—Իրաւունք ունիք, Սիլա՛ս։ Ձեր դաշտարին միայն ականջ դրէք...։ Անուակը գրեթէ հարատութիւն մը տուաւ ձեզ...։ Մնացեալն ալ երսունին ու քառասունին կը թողուք կատարել։

Երկուքն ալ դահլիճներուն մէջ մտան և նախ պտոյտ մ'ընին։ Տասն վայրկեան յետոյ, գնացին նստան երսունին ու քառասունին սեղաններէն միոյն առջեւ։

Անդ կրնան զարնուիլ ամենէն յանդուգն հարուածներն։ Անդ, եթէ խաղին հաւանականութիւնները պարզ են, դրուած մեծագոյն գումարը տասն-երկու հազար ֆրանք է, եւ քանի մը դարձով չահու կամ վնասու մեծ տարբերութիւնը կրնան ձեռք բերուիլ։ Ուստի մեծ գումարներու վրայ խաղցողներն երասունին ու քառասունին սեղանները կը նախընտրեն. որովհետեւ ա՛յն ատիճան արագութեամբ կը կազմուին կամ կը կործանին հարստութիւնք, որ Փարիզի, Նիւ-Եորքի կամ Լոնտրայի Պորսաներուն նախանձը կրնայ շարժիլ։

Երսունին ու քառասունին սեղանին առջեւ, Սիլաս Թորոնթալ ի բաց թողած էր աւելորդ երկիւղ։ Այժմ կատաղաբար կը խաղար, կամ, որ առաւել ճիշդ է, իբրեւ մարդ մը, որ չուտով պիտի կապէր իւր բեռն։

Առաջին ժամուն, շահու եւ կորուստի յաջորդութիւնք գրեթէ հաւասար եղան։ Սակայն ի վերջոյ կշիռը Սիլաս Թորոնթալի կողմն հակեցաւ։

Ցայժմ Սարքանի և Սիլաս աներկեւան եղան իրենց յաջողութեան վրայ, գրգռեցին զիրար, եւ մեծագոյն գումարներու վրայ սկսան խաղալ։ Բայց, շատ չանցած, յաջողութիւնը պանքային կողմը դարձաւ, որոյ պարարիւնութիւնն անդրդուելի է, և զերծ կրից խենդութիւններէ։

Սարսափելի հարուածներ եղան։ Սիլաս Թորոնթալի ցերեկուան շահերն հետզհետէ գնացին։ Սեղանաւորին տեսքը զարհուրելի էր։ աչերը վոյրագ, դէմքը կրակ կարած, սեղանին, իւր ամանին, պաստառոտաց ծըրարներուն եւ ոսկւոյ գլանակներուն կը կառչէր։ զոր չէր կրնար թողուլ ձեռքէն, խեղդուելու վրայ եղող մարդու մը ջղաձգական ցնցիւններով։ Եւ ոչ ոք կար անդ որ արգելուլ զայն անդունդին եզրը։ Սարքանի բնաւ փորձ մը չրրաւ զայն ետ քաշելու այն տնաւեր սեղանին քովէն, մինչ կործանումը դեռ կատարեալ չէր։

Ժամը տասնին, Սիլաս Թորոնթալ իւր վերջին գումարը դրած էր. նախ շահած, եւ ապա կորուսած էր։ Եւ երբոր ոսքի վրայ ելաւ, խելայեղեալ մոլեգնեալ, ըղձալով որ Քազինոյին դահլիճներն իւր եւ ամէն հոն գտնուողներուն գլխուն վրայ փլէր, չէին, բան մը չէր մնացած այն միլիոնեռէն, զորս Սանտորֆի կոմսին հարստութեամբք վերակազմել իւր սեղանաւորական տունը թողած էր իրեն։

Սիլաս Թորոնթալ, ընկերակցութեամբ Սարքանիի, որ նորա բանտապանը կը թուէր, մեկնեցաւ խաղասրահներէն, անցաւ վճառանոցէն, եւ դուրս նետուեցաւ Քազինոյէն։ Ցեռոյ երկուքն ի միասին պարտէզներուն մէջէն վազելով դիմեցին դէպ այն արահետները, որք Թուրպիա կը հասնին։

Բէնքատ ալ անոնց հետամուտ եղած էր, բայց, անցած միջոցին, Մաթիվիւ հանդիպելով, քաշեց զայն նոստարանին վրայէն, ուր հոյլին քունը տարեր էր։

«Ե՛լ, շուտ... վազէ՛ հետս։»

Եւ Մաթիվիւ ցատկելով վազել սկսաւ Բէնքատի հետ դէպի շուրջ մը, զոր պէտք չէր կորսնցնել։

Սակայն Սարքանի եւ Սիլաս Թորոնթալ կը շարունակէին երթալ ի միասին, և տակաւ վեր կ'ելնէին այն կամարը արահետներէն, որք լերան կուշտին վրայ գալարապտոյտ կը դառնան ձիթենեաց եւ նարընջենաց պարտէզներու մէջէն։ Բէնքատ և Մաթիվիւ, արահետներուն աղամղութեան ընդհանուր աչքէ չէին կորսնցներ երկու համախոհները, բայց անոնց խօսքերը չէին կրնար լսել։

—Օթեանը վերադարձիք, Սիլա՛ս, կ'ըսէր անդադար Սարքանի հրամայական ձայնիւ. օթեանը վերադարձիք եւ հանդարտեցէք...։

—Ո՛չ... մեր գործը լմնցած է...։ Բաժնուինք իրարմէ...։ Այլ ևս չեմ ուզեր տեսնել զձեզ... չե՛մ ուզեր...։

—Զատուի՞նք իրարմէ... ինչո՞ւ համար...։ Կարելի չէ, Սիլա՛ս...։ Վազը կը մեկնինք Մոնաքոյէն...։ Քովերնիս մը-նացած դրամը կրնայ մեզ Թէթուան տանիլ, եւ անդ կ'աւարտենք մեր գործը։

—Ո՛չ... ո՛չ... թող տուէք զիս, Սարքանի՛, թող տուէք, կը պատասխանէր Սիլաս Թորոնթալ։

Եւ ամենայն զօրութեամբ ետ կը մղէր զայն, մինչ միւսը բռնել կ'ուզէր զինքը։ Ցեռոյ կրվազէր ա՛յն ատիճան արագութեամբ, որ Սարքանի դժուարաւ կը հասնէր նուէնէն։ Իւր որսի ներքուն անգիտակից, Սիլաս Թորոնթալ, մէն մի քայլափոխին՝ արահետներն եղերող ափափայ խոռոչներուն մէջ ընկնելու վտանգի մէջ էր։ Միակ մտածութիւն մ'ունէր, փախչիլ հեռանալ Մոնթէ-Քարլոյէն, ուր իւր կործանումը կատարուած էր, փախչիլ հեռանալ Սարքանիէն, որոյ խրատներն այս թշուառութեան մէջ ձգած էին զինք։ փախչիլ վերջապէս յախուռն, առանց գիտնալու թէ ինչ պիտի լինէր։

Սարքանի կ'զգար որ չպիտի կրնար արգելուլ զիւր համախոհն եւ վերջապէս պիտի փախչէր իւր ձեռքէն։ Եթէ սեղանաւորը չգիտնար այն գաղտնիքներն որք կրնային զինքը մատնել կամ գոնէ անդամանաբար վտանգել իւր խաղալիք վերջին խաղը, բնաւ հոգ չէր ըներ այդ մարդուն վրայ, զոր անդունդին եզրը ձգած էր։ Բայց հոն ընկնելէ առաջ, Սիլաս Թորոնթալ կրնար վերջին ազազակ մ'արձակել, եւ այդ ձայնը խեղդել պէտք էր։

Ցայնժամ միտքը դրած ոճիրը գործադրելու մէկ քայլ միայն կար. եւ այն քայլը Սարքանի չվարանեցաւ անցնիլ։ Ինչ որ Թէթուանի ճանբուն վրայ կ'ուզէր ընել Մարոքի դաշտերուն ամայութեան մէջ կ'ուզէր ընել, չէ՞ր կրնար նոյն գիշերն ընել իրենց գտնուած տեղերուն մէջ, որք՝ շատ չանցած՝ պիտի անմարդ անային։

Բայց, նոյն ժամուն, Մոնթէ-Քարլոյի եւ Թուրպիոյ միջեւ տակաւին ուշ մնացած մարդիկ կ'ելնէին կ'իջնէին դարերէն Սիլաս Թորոնթալի մէկ աղգական կրնայ զանոնք յօդնութիւն բերել, և Սարքանի կ'ուզէր այն կերպով կատարել սպանութիւնն որ երբէք չկրնայ կասկած լինիլ իւր վրայ։ Այս պատճառաւ սպասել հարկ էր։ Ուստի վեր, Թուրպիայէն եւ Մոնաքոյի սահմանագլուխէն անդին, Բարնիչի ճամբուն վրայ Սարքանի կրնար ապահովապէս կատարել զիւր դիտաւորութիւն։ Ոչ պիտի օգնութեան հասնէր իւր զոհին։ Ինչպէս պիտի կրնային գտնել Սիլաս Թորոնթալի դիակ այն ճանբան եղերաց խորխորատներուն մէջ

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օրինաւ. Ադվերթայզերի երեկի թուոյն մէջ կը կարդանք.

«Բոլորիկը Բ. Եւ Բ. Պէն կը ծանուցանէ թէ Էջմիածնայ Կաթողիկոսը, Մակար Սրբազան, խնդրած է Կաւկասոյ կառավարիչ Տոնտուքոֆ Քորսաքոֆ Իշխանէն բարեփոխել 1884ի օրինաց ինչ ինչ տրամադրութիւններն, ի մասին Հայոց վարժարաններուն։ Պետական Խորհուրդը մերժած է այս խնդրագիրն, հրաւիրելով հանդերձ Կաւկասոյ Կառավարիչն ըստ կարելւոյն աշխատութեամբ գործադրել յիշեալ օրէնքն որոյ բարեփոխումը կը խնդրէ Կաթողիկոսը։

Մենք այս մասին ստոյգ և մանրամասն տեղեկութիւններ հրատարակած ենք արդէն։

Երէկ Օրթագիւղի մէջ տեղի ունեցաւ Դպրոցական Տիկնանց Ընկերութեան Վարժարանին եօթներորդ տարեդարձի հանդէսն, ի ներկայութեան Ընդհ. Ժողովոյ Ատենապետ Ազն. Տիկին Տիւսաբ փաշայի, Ընկերութեան Տնօրէն Խորհրդոյն, Թաղին Տիկնանց և Վարժարանին սանուհեաց։ Առաւօտուն Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյն մէջ յատուկ պաշտօն կատարուելէ յետոյ, վերջէն եւս վարժարանին մէջ դպրոցական գողտրիկ հանդէս մը տեղի ունեցաւ, ուր աշակերտուհիք հայերէն և ֆրանսերէն ատենախօսութիւններ բրին։ Նմանապէս սանուհեաց և ներկայից բաշխուեցաւ կարկանդակ և շաքարեղէն։ Հանդէսը փակեց Արժ. Տ. Վրթանէս Հայրը դեղեցիկ խրատիւք դաստիարակութեան կարեւորութեան վրայ։

ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՑՈՑ

Մեծաւ շնորհակալութեամբ կը ծանուցանենք թէ վերջին Պարահանդիսի առիթիւ Մեծ. Սուքիասն էֆ. Սպարթալեան 27 անգիտական ոսկւոյ գումար մը հանձնած է Մանչէսթրի մէջ յօգուտ ընկերութեան հետեւեալ Պատ. անձերէ.

Արժ. Տ. Սուքիաս Վարդապետ Պարոնեան՝ Անգլ. ոսկի 1.

Մեծ. Տեարք

Սուքիասն էֆ. Սպարթալեան 5, Կ. Ն. և Ս. Եղիազարեան եղբարք էֆ. 2, Ազգասէր ոմն 2, Բ. Ռ. էֆ. 1, Գէորգ էֆ. Նապեան 1, Գրիգոր էֆ. Քուլումեան 1, Զաքարիա էֆ. Պաքրճեան 1, Թ. էֆ. Սագայէնց 1, Կրմասէր ոմն 1, Մարգսուտ էֆ. Հարեցոյ 1, Մեսրոպ էֆ. Սպարթալեան 1, Յ. Ս. էֆ. 1, Յովակիմ էֆ. Յովակիմեան 1, Յովհաննէս էֆ. Անդրէասեան 1, Յովհաննէս էֆ. Խոնչկիրեան 1, Յովսէփ էֆ. Թոքաթեան 1, Սարգիս էֆ. Եալրդճեան 1, Սեդրակ էֆ. Մանուկեան 1, Տ. էֆ. Աստուրեան 1, Տ. էֆ. Քիւրգեան 1, Գումար Անգլիական ոսկի քսան և եօթը.

Ի դիմաց Հայոց Մեծ. Ընկերութեանց

Տնօրէն Ժողովոյ

Ատենապետ — Ատենադպիր

Գ. ԶՕՀՐԱՊ — Գ. Յ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԿԱՐԻՆ.—Տ. Յ. Տ. Մ.—Թիւ 194 և 1309 ընկալարերն առ մեզ վերադարձնել բարեհաճեցէք, որովհետեւ գանձուած են և թերթերն հոս կը յանձնուին։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆ

Աւասիկ Յունաստանի նախորդ նախարարապետին կողմէ Տէրութեանց երկրորդ ծանուցագրոյն տրուած պատասխանն.

Ստորագրեալս պատիւ ունեցայ ընդունել Իտալիոյ, Գերմանիոյ, Աւստրօ-Հունգարիոյ և Մեծին Բրիտանիոյ Վեսեմ. դեսպանաց և Ռուսիոյ գործակատարին ծանուցագիրն զոր ուղղած էին ինձ մայիս 6 թուականաւ և յորում կը յայտնեն, թէ նկատողութեան առնելով հանդերձ Աթէնքի Դահլճին տուած խաղաղասիրական ապահովութիւններն, այդ ապահովութիւնք ըստ բաւականին բացորոշ չեն երեւիր իրենց կառավարութենց, ըղձացեալ նպատակին հասնելու համար, և թէ հետեւաբար Ն. Վսեմութիւնք հրաման ստացած են հրաւիրել ստորագրեալս աւելի կարուել բացատրութիւններ տալ այսօր իսկ։

Հելլենական կառավարութիւնն իւր ապրիլ 17|29 թիւ ծանուցագրով բացատրած լինելով արդէն իւր քաղաքականութեան փոփոխման հետեւանքները, կը ցաւի որ իւր բացատրութիւնք անբաւական նկատուած են, բայց ուրիշ բան չկրնար ընել այլ եթէ կրկնել վերոյիշեալ ծանուցագիրն։

Ընդունեցէք, եւայլն

(Ստ.) ՏԷԼԼԵՆԻՍ

«Խօսք կայ թէ, կ'ըսէ Թրէթէ, Եպիսկոս Թագաւորը պիտի խնդրէ Եւրոպական Տէրութիւններէն որ մինչեւ Երեսփ. Ժողովոյ գումարման օրը Յունաստանի ծովեղերաց պաշարումը վերնայ, ըստ որում զէնքնկեցութեան նը. կատմամբ տրուելիք վերջնական որոշումն այդ ժողովէն կրնայ սպասուիլ։

«Սակայն, կը յարէ Թրէթէ, Եպիսկոպոսաց գումարման համար դեռ երկու ամիս կայ, և եթէ երբէք մեծ տերութիւնք հաւանին Յունաստանի այդ առաջարկութեան, կայսկառավարութիւնը պիտի ստիպուի պատերազմական վիճակի մէջ պահել իւր բանակն և հետեւաբար շարունակել արտասովոր ծախքերն, ուստի բնաւ չենք սպասեր մեծ Տերութենց արդարասիրութենէն որ հաւանին այս տեսակ առաջարկութեան մը։»

Յունաստանի նոր նախարարապետը Պ. Վալվիս, Աթէնքի Վճռաբեկ ատենի նախագահն էր. առաջին անգամ է որ քաղաքական կեանքի մէջ կը մտնէ եւ նախարարութիւն մը կազմելու կը կոչուի։ Կ'ըսուի թէ քաղ օրէնսգէտ է եւ մեծ յարգ կը վայելէ իւր երկրին մէջ իբրեւ ծանրաբարոյ և խոհեմ անձ։

Արտաքին գործոց Նախարար Պ. Լարիսթիս, զանազան քաղաքապետութեանց մէջ պաշտօն վարած է հանգուցեալ Բուլմանտուրոսի օրով։ 1881ին, թեսաղիոյ արքունի Դօմիսէր անուանեցաւ և վերջին անգամ Յունաստանի Թղթատարութենց տնօրէն էր։

Զօրավար Բէնդիզեան, պատերազմական Նախարարն, քանի մ'ամիս առաջ սահմանագլխոյն զօրաց հրամատարութիւնը կը վարէր. բայց Պ. Տէլեանիսի հետ անհամաձայնութիւն մ'ունենալով, հրաժարեցաւ և Կրիմաս զօրավարն յաջորդեց նմա։ Ժամանակաւ քանիցս վարած է պատերազմական Նախարարի պաշտօնն։

Եկեղեցական Նախարար Պ. Ավգերինոս երեսփ. Ժողովոյ Նախագահութիւնը վարած է Բուլմանտուրոսի Նախարարութեան օրով։ Բաւական ազդեցիկ անձ մ'է եւ ժամանակաւ Նախարարական պաշտօն վարած է։

Պ. Միքալիս մարտանաւու հրամատար է եւ ո'չ թէ պարզ նաւապետ, ինչպէս ծանոյց Հ-ալ-ա, և վերջին անգամ արքունի Աֆֆէրէթ շրջենաւուն հրամատարութիւնը կը վարէր, երբ Պ. Վալվիս առաջարկեց նմա ծովային Նախարարութեան պաշտօնը։ Պ. Միքալիս բարձրագոյն ծանօթի է ի Կ. Պոլիս, ուր հելլենական նաւուց վերատեսչի պաշտօն վարած է։

Պ. Բարամիխայօրուլոս՝ Պ. Տէլեանիսի օրով ալ ներքին գործոց Նախարարի պաշտօնը կը վարէր։ Ժամանակաւ երեսփոխան եղած է։

Գալով կրթական Նախարարին, Պ. Պէնէդէյօ բժշկական ուսուցիչ էր Աթէնքի համալսարանին մէջ եւ Օկիթագուէսոյն անձնական բժիշկը. 1863ին անդամակցած է Երեսփ. Ժողովին. գիտուն անձ մ'է որ ցարդ հեռի կեցած է քաղաքական պայքարներէ։ Կը կարծուի թէ Եօրկիոս Թագաւորին ազդեցութեամբ կոչուած է կրթական և կրօնական գործոց Նախարարութեան գլուխը։

Նոր Նախարարաց ո'չ մին Երեսփոխան է։

Կը ծանուցուի թէ Յունաստանի զէնքնկեցութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանը մայրաքաղաքս պիտի հրաւիրէ Լոմիսպուրկի Դուքսն ինչպէս նաև միացեալ Նաւատորմի միւս հրամատարները։

Եւրոպական յրագիրք կը ծանուցանեն թէ, կ'ըսէ Թրէթէ, Բ. Դուքն առաջարկած է կամ պիտի առաջարկէ հելլենական կառավարութեան որպէս զի ցրուէ իւր զօրքերը, սակայն կայսկառավարութիւնն որոշած լինելով արդէն մեծ Տէրութեանց հետ համաձայնութեամբ չարժիլ, հարկ չտեսներ այս մասին նոր ձեռնարկ մ'ընել և Տէրութեանց գործողութեան ելքին կ'սպասէ։

Երկու օր առաջ Թուրք Թերթերը ծանուցած էին թէ Յունաստանի ծովեզերքը պաշարող եւրոպական նաւատորմը տասն եւ հինգ հելլենական նաւեր գրաւած էր, սակայն մինչեւ ցարդ այդ մասին պաշտօնական տեղեկութիւնք կը պակսին և չգիտցուիր թէ ուրիշ նաւեր ալ գրաւուած են թէ ոչ, և թէ գրաւեալ նաւուց թիւը օ'րքան է։

ՊԱՏՈՒԱՆՆԱՆԵՐ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Վեհ. Սուլթանն առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց Պետական Խորհրդոյ անդամ Բիզա պէյի և երրորդ կարգի Մէճիտիէ Սպարապետի Դրան հիւանդանոցի բժիշկ Տաքթ. Բօլանաքի էֆէնտիին։

Իւլայի երկրորդ աստիճան արուեցաւ Ընդհանուր Պատուոյ վարչութեան դեր-տնօրէն Միհիլէտարի էֆէնտիին։

Իւսկիւտարի Նախնական դատարանի անդամ Ակեահ էֆէնտի Պոլսոյ վերաքննիչ ատենի անդամ անուանեցաւ և նորա յաջորդեց Բերայի Նախնական դատարանի անդամ Գալեարքի էֆէնտի։

Բերայի Նախնական դատարանի անդամ անուանեցաւ Իրաւագիտական վարժարանի ուսումնասիրաներէն Մուսթաֆա Նուրի էֆէնտի։

Միտիլլիի Նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Պոլսոյ Նախնական դատարանի նախորդ հարցաքննիչ դատաւոր Յովհաննէս էֆէնտի։

Կրթական Նախարարութեան քննիչ յանձնաժողովոյ անդամ անուանեցաւ Իպրահիմ էֆէնտի։

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Այս աւուր Թուրք լրագիրք Տպագրական Տեսչութեան հետեւեալ պաշտօնական ազդը կը հրատարակեն։

Տպագրական Տեսչութիւնը նկատելով որ, թէեւ քանիցս պաշտօնական ազդարարութեանց միջոցաւ բոլոր լրագրաց արգիլուած էր անձնականութեանց դէմ ոնէ հրատարակութիւն բնել, սակայն Մաքիւէոր Օրէնքով լրագիրն, հակառակ այս ազդարարութեանց, ժամանակէ մ'ի վեր մէկ քանի պատուաւոր անձանց դէմ անվայել հրատարակութիւններ կ'ընէ. բարձրագոյն հրամանաւ կը ծանուցանէ վերոյիշեալ թէ յետ այսորիկ ամեն լրագիրք, առանց բացառութեան, պարտին զգուշանալ այս կարգի հրատարակութիւններէ։ Հակառակ պարագային մէջ Տրպագրական Օրինաց տրամադրութեան համաձայն պիտի պատժուին այս արգելքին ընդդիմացողք։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՆ

Ծանուցինք արդէն թէ կայս. կառավարութեան և Օսմ. Պանքային միջեւ առկախ հաշուոց խնդիրը կարգադրուած կրնայ նկատուիլ։

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Օրէնէր. Առվերթայզերի, դոյացեալ համաձայնութիւնն, որ Վեհ. Սուլթանի վերացման մատուցուած է, ձեռք բերուած է ինչ ինչ բարեփոխութիւններով զորքս Պանքան հաւաներ է ներմուծել իւր Նախորդ առաջարկութենց մէջ։

Պանքան՝ կայս. կառավարութենէն իւր պահանջած 4,400 000 ոսկւոյ գումարին վրայ 200.000 ոսկւոյ զեղջ մ'եւս ըրած է և միանգամայն հաւանած որ այս պահանջքի գլխաւորն 2 առ 0|0 լինի փոխանակ 4 առ 0|0ի, տոկոսը 7 առ 0|0 մնալով միշտ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԴՈՐԾԵՐԸ

Ըստ մասնաւոր տեղեկութեանց Մոնէնեգրոյ, Պուլկարիոյ Իշխանը մայիս 10|22ին Վառնայէն Լոյտի շրջենաւ մը պիտի նստի Լիվատիա երթալու համար, յայտնելու թիւն Ռուսիոյ Կայսեր։

Պուլկարական գործակատարութեան կողմէ պուլկարական դրօշակ մը յանձնուեր է Լոյտի ընկերութեան. այս դրօշակ պիտի անցուի Իշխանին տրամադրութեան ներքեւ։ Գրուած շրջենաւ մեծ կայմին վրայ։

Իշխանին այս այցելութիւնն, որոյ նպատակն է հաշտուիլ Զարին հետ, կրնայ զանազան մեկնութեանց առիթ ընծայել։

Դիւանագիտական ակմբոց մէջ զբոյց կայ թէ Ռումանիոյ թագաւորն օգուտ քաղելով Զարին յառաջիկայ ուղեւորութենէն ի Պեսարապիա, Ռիշնեվի մէջ տեսակցութիւն մը պիտի ունենայ Ն. Վեհափառութեան հետ։

Միւս կողմէ Պուլկարիոյ Իշխանը Պուքրէշ կ'սպասուի մայիսի վերջը։

Այս երկու ուղեւորութեանց միջեւ տեսակ մը առնչութիւն կը նշմարուի։

Թէեւ ծանուցուեցաւ թէ Արև. Բուլգարիի սահմանագլխոյն վրայ հաստատեալ մաքսային չղթայն ջնջուած է, սակայն Պուլկարիոյ արտաքին գործոց Նախարարն կողմէ Սոֆիայի ֆրանսական գործակատարին յանձնուած ծանուցագրէն կ'երեւի թէ սիալ ըմբռնուած է տրուած որոշումը։

Աւասիկ այդ ծանուցագրոյն իմաստը։

«Պուլկար կառավարութիւնն անմիջապէս ձեռք պիտի առնու հարկ եղած միջոցներն, որպէս զի մաքսային Բէյեէրի պահանջումն՝ պուլկար իշխանութեանց կողմէ, բուլգարական սահմանագլխոյն վրայ, տեղի չտայ յապաղմանց և ծախուց, եւ ո'չ որ և է դժուարութեան՝ անոնց համար որք ֆրանսական ապրանք կը ներմուծեն։»

Յաւելուլ պէտք Տեպա հետեւեալը կը գրէ մաքսատանց այս ծանուցեալ խնդրոյն վրայ։

«Ֆրանսական կառավարութիւնն այն պայմանաւ միայն տուաւ իւր հաւանութիւնը թուրքօ-պուլկար Պայմանագրոյն, որ եւրոպական ապրանքներն որք Դաշնագրոյս պահանջած մաքսատուրքը վճարած են Թուրքիա մտնելու համար, այլ եւս որ եւ է տրոց չենթարկուին Բուլգարիի եւ Թուրքիոյ միջեւ գտնուած մաքսային սահմանագիծն անցած ժամանակին։

Բայց գաւառին իշխանութիւնք, այս պարագայից մէջ հարկաւոր եղող յատագրոց առթիւ, այնքան բազմաթիւ գժուարութիւններ կը յարուցանեն եւ ժամանակի այնքան մեծ կորուստ մը կը պատճառեն, որ Եւրոպացի վաճառականք կսկին յանձնառու լինիլ բուլգարական իշխանութեանց կողմէ պահանջուած արժէքին վրայ 8 առ 0|0 մաքսատուրքը վճարել։

Ֆրանսական վաճառականութիւնը մանաւանդ կը ցաւուի այս ուղղամտութեան պակասութենէն, որ անբացատրելի է Իշխանի մը կողմէ որ Ֆրանսայէն բնաւ գանգատելու առիթ չէ ունեցած իւր վերջին ձախորդութեանց միջոցին։

Ռուսաֆուքէն կը գրեն թէ ռուսական արտադրութիւնք, գլխաւորաբար կաշին և ոգելից ըմպելիքն սկսած են աւստրիական արտադրութեանց տեղը բռնել Պուլկարիոյ ամեն կողմն։ Ռուսական ապրանաց ի Պուլկարիա ներմուծման մասնաւորապէս կը նպաստէ Սեւ Ծովու և Ստորին Դանուբի վերայ հաստատեալ շրջենաւային նոր ընկերութիւնն։ Այս ընկերութիւն առ այժմս ունի երկու շրջենաւ որք կրնան փոխադրել 30,000 ֆունտ ապրանք և կը մրցին Լոյտի շրջենաւուց հետ։

Ռուս կառավարութիւնն ուրիշ դիւրութիւն մ'ալ ընծայած է Պուլկարիոյ, արտօնելով զայն որ ռուսական գրաման ծախուց վճարման յապաղեալ գումարի մէկ մասն յատկացուցէ նաւամատոյցներու կառուցման։ այս նաւամատոյցներ պիտի լինուին այն երկաթեայ փոքր կամուրջներով զորս Ռուսք Դանուբի վրայ թողած են վերջին պատերազմէն ի վեր։ Այս կերպով, նոր ընկերութեան շրջենաւուց փոխադրած ապրանքները պիտի կարենան շատ դիւրաւ ցամաք հանուիլ։

Մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մ'կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանի թիկնապահ Նուսրէթ փաշա չորեքշաբթի օրը Թէհրան ժամաներ է։

Հէրէքոֆ կ'իմանայ թէ Դատական նախարարութիւնը տեղեկանալով որ Իզմիրի փաստաբանաց ժողովոյ նախագահ և տեղական կառավարութեան փաստաբան Բուհի էֆէնտի անվայել ընթացքի մէջ գտնուի իւր գործառնութեանց մէջ, հրամայած է Իզմիրի դատական քննիչին որ Բուհի էֆէնտին հրամարեցուցուի նախագահութենէ և միանգամայն արգիլուի փաստաբանութիւն ընելէ։

Պուքրէշի վերջին լրագիրք զրոյց մը կը լիշեն թէ Սըր Ուիլիէմ Հուարդ Պըրիւսէլի անգլ. դեսպան պիտի անուանի։

Ռումանիոյ մէջ ծնած եւ մեծցած Հրեայք որք ռումանական հպատակ են, վերջին մարդահամարի ժամանակ յայտնած են Օսմանէ Թէղբէրէ առնուլ ի Թուրքիա, որպէս զի կարենան խոյս տալ ռումանական հպատակութենէ եւ զինուորագրութենէ։ Այս հրեայք իրենց Օսմանէին շնորհիւ օսմ. անցագիր ձեռք ձգելով, Ռումանիա կը վերադառնան ուր հաստատած են իրենց բնակութիւնն և տեղւոյն օսմ. հիւպատոսարանին կը դիմեն ամեն անգամ որ ռումանական հպատակաց վերաբերեալ պարտականութիւններ կատարելու կը հրաւիրուին։ Տեղական իշխանութիւնք չեն ընդունիր այդ հրէից օսմ. հպատակութիւնն, որով ամեն օր կերպ կերպ դժուարութիւնք կը ծագին անոնց և հիւպատոսարանաց միջեւ։

Բ. Դուռն՝ առ որ դիմած էր Պուքրէշի օսմ. դեսպանը, խնդիրը Պետական Խորհրդոյն յանձնած էր։

Արդ, յիշեալ Խորհուրդը կարծիք յայտնած է թէ բնիկ ռումանացի հրեայք որք յիշեալ երկրին անկախութենէն առաջ Թուրքիա կը բնակէին և որք ռումանական թագաւորութեան հաստատութենէն յետոյ, յօժարակամ նախընտրած են Թուրքիա բնակիլ, պէտք է իրր օսմ. հպատակ նկատուին։ Իսկ բնիկ ռումանացի այն հրեաներն որք այս կարգին չեն պատկանիր, չեն կրնար իրր օսմ. հպատակ նկատուիլ։

Բ. Դուռն այս մտօք հրահանգ ղրկած է ձեռնհաս իշխանութեանց, որպէս զի այսուհետեւ Օսմանէ Թէղբէրէ և օսմ. անցագիր չյանձնեն ռումանացի հրէից, առանց կանխաւ մանրակրկիտ քննութիւն մը կատարելու։ Նմանապէս յանձնարարուած է Իմամներուն, Մ ք թարներուն և կրօնական իշխանութեանց որպէս զի մեծ ուշադրութիւն ընեն իրենց յանձնած Իմամիաթներուն որոց միջոցաւ ռումանացի հպատակաց կարելի է օսմ. հպատակ դարձուիլ։ Օրինազանց պիտի պատժուին Մարդահամարի Կանոնագրի 35 դ յօդուածի համաձայն։

Դատական և կրօնական գործոց Նախարարութիւնն հրաւիրուած է կայսկառավարութեան այս որոշումն հաղորդել նաև Կ. Պոլսոյ Հրէից Խախամբաշին հանդերձ հարկ եղած հրահանգներով։

(Լ. Թիւրքէ)

Ինպատ կայս. բանակին 1,000 ոսկւոյ գումար մը ղրկուած է Եգիպտոսի Բարձր. Խափվին կողմէ Սպարապետի Դրան հանդանակիչ ծանձնաժողովոյն։

Կը յիշուի թէ Բուլգարիոյ գաղթականներէ բաղկացեալ աւազակաց խումբ մը Ադր. Պոլսոյ դաւառին մէջ Օրթաքէօյ անուն յունական գիւղը մտնելով եկեղեցւոյն սրբազան անօթներն և ժողովրդեան վրայ գտնուած դրամը կողոպտած էր, Զատկէն քանի մ'օր առաջ։

Գիւղացիք առնելով որ տեղւոյն քահանայն չէր կարող եկեղեցական պաշտամունքը կատարել այս պատճառաւ, Ֆէնէրի Պատրիարքարանին դիմած են որ պէտք եղած սրբազան անօթները, խաչ, աւետարան, ևն. պիտի ղրկէ Մայր եկեղեցիէն։

Ֆէնէրի Սինոդն որոշեց միանգամայն Թագրիը մ'ուղղել դատական և կրօնական գործոց Նախարարութեան, խնդրելով որ յիշեալ աւազակախմբին ձերբակալման համար հարկ եղածն ի գործ դրուի։

Ադր. Պոլսէն առնուած վերջին լրոց նայելով, աւազակք պաշարուած են Սուֆլիի լերանց մէջ տեղը և հարկադրուեր են ազատ թողուլ երկու գիւղացիներ զորս դերի տարած էին։

Լէդիպան շրջենաւը նաւապետ Պոլ, ամսոյս 18ին երեքշաբթի օր աստ կ'սպասուի։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մաքսային, դիեցային և ցամաքային ապահովագրութեանց

12 և 13, Զինելի խան, Պալիս

Ստորագրեալք, Տ. Մանուկեան եւ Մ. Թիւլպէնճեան, պատիւ ունին ծանուցանել վճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած են Մանչսթրի Ռեսափուրանս Մարիպիզ Ընկերութեան։

Այս ընկերութիւն, Պայմանագրութեամբ հաստատապէս կապուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը Ֆր. 15,000,000

Գրամ. ընթաքերութիւն հանուած 7,500,000

Պահեստի դրամագլուխ 775,000

Պահեստ ստանձնելու վճանդներու և չվճարուած ինչ ստանց հանուած 1,750,000

Ուրեմն, Մանչսթրի Ռեսափուրանս Մարիպիզ Ընկերութիւնն ամեն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շրջենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղով եւ ներքեւեալ կամ արտաքեալ ապրանաց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաև մասնակից է «Արժէից ապահովագրութեան Միութեան» և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ, որք 30,500,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամեն տեսակ արժէք, արժէթուղթ, կտրոն, պանքանոտ, գանձարեղէն եւ, որք կը ղրկուին Թղթատարութեան և սուրհանդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։ Այդ ընկերութեան Վարչական խորհրդոյ անդամք են.

Թ. Էրքհարտ, նախագահ Վարկի հռենական Պանքային

Ֆ. Էնկէլհարտ, նախագահ

Շ. Ֆուլնք, տնօրէն Վարկի հռենական Պանքային,

Ս. Հարդոժէնսիս, հիւսպատոս Հոլանտայի Թագաւորին,

Տր. Ֆ. Հէլեդ, տնօրէն հռենական Գրաբի Պանքային,

Շարլ Բայս, հիւսպատոս

Ֆ. Սիբիս, երեսփոխան Գերմանիոյ, դերնախագահ,

Տր. Բ. Նդայնբը, նախագահ Վիւրթէմպերգի Ֆէրայնս Պանքային

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և դներն յոյժ շահաւէտ։

Ընդհանուր գործակատար

Տ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ եւ Մ. ԹԻԼՊԷՆՃԵԱՆ

ՏՈՔԹՈՐ Գ. ԶՕՀՐԱՊ, օգնական բժիշկ Թագաւորական Ֆրանսական Հիւանդանոցի և Նախկին ներքին բժիշկ Լիոնի և Ալենդ-էդիէնի Հիւանդանոցաց, ամեն որ կեսօրին կը գտնուի Մէրսանճեանց դեղատանը- Պահչէ-Կապու, Պոլիս և Գրիւբար կը դարմանէ ափրոդիսեան և Ջղային հիւանդութիւնները։ 3—7

ՀԵՌԱԳՐԱՅԻՆ

ԱԺԱՆՆՈ ՌԻՒԴԷՐ

Ա.Թէնք, 13 մայիս

Ա.Թէնքի Ֆրանսական դեսպան կոմս որ Մուի այս առաւօտ Պորէոնէն Ֆրանսական մարտանաւը նստաւ Ֆրանսա վերադառնալու համար։

ԳՐԱՄԱՏԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ԳՈՐԾՍ

Գալաթիա, 2 մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

ժամ.	Լոնդոնայի վրայ պանքայի)	.....	111 3/8
3	» » » (վճարելի)	.....	111
3	Բրսիլիա » (պանքայի)	.....	22 62 1/2
3	» » » (վճարելի)	.....	22 80

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԹԵՂԹՈՅ

Օսմանեան Քանսիլիատ

		Դահեկան
Լրեկ երեկոյ գոց. (Մեծաց. D. Սերի		16 34
Գիշերային գոցուածքն վերջը	»	16 34
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուածքս	»	16 29
Հարիրագրդի գին	»	16 29
Դուազդրդի »	»	16 28
Կէս օրին	»	16 28
Փոխառութիւն 1858)	A. Սերի	24 30
» 1862)		
» 1860)		
» 1863)	B.	16 10
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	C.	16 29
» 1873)		

Ինկիլիզ եգիպտական

Լրեկ երեկոյ գոցուածքս		79 05
Այս առաւ. բացուածքս		79
Կէս օրին		79

ՊՈՒԺԵՆՏՕՄՈՒԹ

Լոսիէ Թէ ժէնէրալ	Ա.Գ.Լ.	3 20
Բրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	6 2
Գանգ առ Գանա	» »	4 30
Լոս. Շանժ է վալեար	» »	3 20
Գրանտէյ	» »	290
Բուլէրի երկաթուղի	Ֆր.	38 75
Ոսպիկասիոն որ Բոհորիթէ	»	—
Համենթուղի Լաւրիսի	»	58

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	դրչ.	100
2) Ֆրանչոց	»	88 10
Անգլիական ոսկի	»	110 30
Ռոշ Իսթերիալ	»	90 20
Գերմանիոյ	»	51 20
Գուլդի Թղթագրամ	»	9 12
» արծաթ	»	89
Գերմանիոյ	»	8 32
Ռէհ. արծ. (մարգ.)	»	107 36
Վենետոց	»	102 35
Լիրեանոց	»	102 15
Ռէթերիզ	»	98 20
Թասֆիէ	»	46 20

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 13 Մայիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քանսոլիտ		101 5/16
Սոմն. Սերի Դ. բացուածքս		15 1/8
» » » գոցուածքս		15 1/8
» » » Ա.		25 1/4
» » » Բ.		16 1/8
» » » Գ.		15 1/8
Օթոման 1871		71 1/4
Փոխառութիւն 1877		84 1/4
Պանք Օթոման		11 3/8
Ռուսական փոխառ. 1873		99 1/2
Եգիպտական միացեալ (Ինկիլիզ)		69 1/8
» առանձն. (բրիտիշ)		93 3/8
Ջայրա Պանիէ		69 1/4
Ռամանիալ (փոխառ. Բաշիլ)		94 1/2
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0		— —
Տոքանակութիւն Բարիզի վրայ		— —

Վիէննա, 13 Մայիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ		126 85
Օսմանեան երկաթուղի		18 70

Բարիզ, 13 Մայիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0		109 32 1/2
» » 3 0/0		82 67 1/2
Օսմանեան քանսոլիտ Սերի Դ. բացուածքս		15 32 1/2
» » » գոցուածքս		15 32 1/2
» » Սերի Բ.		16 10
» » » Դ.		15 20
Օսմանեան երկաթուղի		37 25
» Լիէժիի բանկեթուղի		— —
Պանք Օթոման		538 75
Դրեսմի Լիոնէ		527 50
» Յունիէ		1365
Բանկեսոմն Լիոնի		1210
Ռուէդի Ֆրանցք		2130
Ռուսական 5 0/0 1877ի		103
Իտալական Ռանթ		98 55
Եգիպտական միացեալ		349 37 1/2
Գրանիական (արտաքին)		58
Բրիօրիթէ Թիւրք		370
3 0/0 Հելլենական		— —
Զէք Լոնտրայի վրայ		25 23

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 13 Մայիս, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0		109 26 1/4
Օսմանեան քանսոլիտ Սերի Դ		15 20
Եգիպտական		348 75

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտոն, 6 Մայիս

Անգլիոյ Պանքային շաբաթական հաշուեկիրքը՝ նախորդ շաբթուան հաշուեկշռոյն հետ բաղդատմամբ՝ հետեւեալ տարբերութիւնները ցոյց կուտայ.

Պատրաստ մետաղադրամ—նուազում—անգլ. ոսկի	1,239,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր—նուազում—անգլ. ոսկի	1,077,000
Պանքնոթք ի պահեստի—նուազում—անգլ. ոսկի	311,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ	37 1/8 %

ԳԱԻԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷ ԲԱՂՈՒԱԾ

ԶՄԻՇԿԱԾԱԳ, մարտ 28

Ընդ հովանաւորութեամբ Տաւրոսի կուսակալ Վսեմ. Օսման փաշայի և տեղւոյն Մեծ. Միրուիչ էֆ. Սարգեանի, ի նպաստ Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց տրուելիք ներկայացումը տեղի ունեցաւ անցեալ փետր. 20ին հինգշաբթի երեկոյ մի խիստ ծիծաղաշարժ զաւեշտով։

Դպրոցին ստորնայարկն, որ չքեղաբար լուսաւորուած էր, զարդարուեցաւ աթոռներով և գորգերով. թատերարեմին ճակատն որոշ կը փայլէին Օգոստ. Սուլթանի պատկերն իւր բնական մեծութեամբ, որոյ աջ և ձախ կողմը Ներսէս և Յարութիւն Սրբազան Պատրիարքաց պատկերները։

Հանդէսն սկսաւ երգերով, հանդերձ ներդաշնակութեամբ ոբմանի. յանկարծ վարագոյրը բացուեցաւ, աշակերք 20ի չափ միահասակ, սպիտակազգեստ,

ուսընդանութ կապեալ կ'երգէին առ Օգոստ. Սուլթան ձօնեալ թուրքերէն սրտաշարժ երգն, և ամբոխն ողջոյն կը յուզուէր և ի բերկրանս շարժելով յոտնկայս մտիկ կ'ընէր։

Ասկից անմիջապէս յետոյ թուրքերէն ճառախօսութիւններ եղան, երախտագիտութիւն յայտնելով Օգոստ. Սուլթանին և շնորհակալութիւն Վսեմ. կուսակալ Օսման փաշայի՝ որ բարեհաճեցաւ իւր հովանաւորութեան ներքև առնուլ զազգօգուտ ներկայացումը։

Քայմաքամ պէյն՝ որ Վսեմ. կուսակալին կողմանէ փոխանորդաբար կը նախագահէր հանդիսին, ի դիմաց Ն. Վսեմութեան իւր շնորհակալութիւնն յայտնեց ի գիր առ բաղմարգիւն Միացեալ Ընկերութիւնս և առ պաշտօնեայս դպրոցին։

Յետ աւարտման հանդիսին տեղւոյս առաջնորդ Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Մ. վարդապետ Պաղճեան թուրքերէն խիստ ազդու ատենախօսութիւն մի ըրաւ, ցուցնելով դաստիարակութեան և ներկայացմանց օգուտները, ջերմ բարեմաղթութիւններ առնելով վսեմ անձին կենաց Օգոստ. Սուլթանին, Նորին Վեհափառութեան ամբողջ նախարարաց, Վսեմ. կուսակալ Օսման փաշայի, կառավարութեան բոլոր պաշտօնէից, ի մասնաւորի տեղւոյս Քայմաքամ պէյի և արդիւնաչատ Հ. Միաց. Ընկերութեանց։

Ամէնուս շնորհակալութեան արժանի են տեղւոյս Քայմաքամ պէյ և Գեր. Հայր Պաղճեանն, որոնք իւրեանց ջանքն ու աշխատութիւնը չեն խնայեր ազգօգուտ գործոց համար։

Մասնաւոր շնորհակալութեան արժանի են Աբիկեան Աւետիս էֆէնտին և որդին՝ տեղւոյս Մալմիւտիրի՝ Կարապետ էֆէնտի, որք յաճախ կը մասնակցին այս տեսակ ազգային ձեռնարկներու. արդարեւ սոցա աշխատութեամբ և ջանիւք յառաջ եկած հասոյթը բաւական գոհացուցիչ եղաւ։

Շնորհակալութեան արժանի են նաև տեղւոյս դպրոցական Պատ. Հոգաբարձութեան այս հանդիսին նկատմամբ տարած հոգն ու խնամքը. յերկնից մաղթեմք՝ որ սոյն գուսանակ ազգայիններ անպակաս լինին մեր ազգին մէջ։

Մ. Ս.

ԱՖԻՕՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 12/24 ապրիլ

Ազգային անգոհացուցիչ կացութեան վրայ կ'աւելնան օրէ օր եկեղեցական զեղծումնք, որք արժանի են դրաւելու կրօնական բարձրագոյն իշխանութեան ուշը։ Այս ընթացք մտաց գրգռում եւ ժողովրդական գայթակղութիւն պատճառելէ զատ արդիւնք չի կրնար ունենալ։ Ահա՛ քահանայ մը կամ քահանայք, որք ի դին հինգ մէճիտի կը վաճառեն եկեղեցական եւ զուտ կրօնական այս ինչ արարողութեան իրաւունքը եւ թոյլ կուտան որ եկեղեցւոյ բեմէն քարոզ խօսի եւ Յիսուսի վերջին կտակը արտասանէ այնպիսի անհնարն մէկը, տիրացու Ակոբ մը, Պրոխորոն մականուանեալ, այնպիսի լեզուաւ ու ոճով որ շահախնդիր եւ անուս մանրավաճառներու միայն յատուկ է, եւ այս Աւագ Ուրբաթու գիշեր, երբ ջերմեռանդ ժողովուրդը շարչարանաց եւ թաղման յիշատակի սուգը կատարելու համար խռնած է եկեղեցւոյն մէջ։

Եւ մեր արժանապատիւ ... քահանայք բաղմած են հոն, վարը, շահելու համար չորս մէճիտ եւ յոգնութենէ մ'ազատած ըլլալու գոհունակութեամբ։

Մտքերն սաստիկ յուզուած են ժողովրդեան մէջ այս տարօրինակ եղելութեան վրայ զոր վերեւ ջանացինք ըստ կարի համառօտ նկարագրել, յուսալով թէ Պատկ. Կրօն. ժողովը կը հաճի ուշադրութեան առարկայ ընել։

—Արդէն ծանուցած եմ թէ Ըէժիի տեղւոյս դեր-գործակալ Էշմասեան էֆ. հրաժարեցուցուած եւ անոր տեղ ընտրուած է Քէօթահիոյ դեր-գործակալն Մահմուտ էֆ։

Ամսոյս սկիզբը հաշուոց փոխանցման գործողութիւնք կատարուելով՝ 4 ին մեկնեցաւ Էշմասեան էֆ։

Վերջերս դարձեալ մի քանի հարիւր քաշ ծխախոտ ձերբակալուեցաւ, եւ հսկողութիւնն աւելի աչալրջութեամբ կը կատարուի։ մինչեւ իսկ գեպանները կը խուզարկեն փախստեայ ծխախոտ փնտռելու համար։

—Ամսոյս 5 ին տեղէս մեկնեցաւ Ռոտոսթոյի նորընտիր կառավարիչ Նէֆիպ պէյ. իրեն կ'ուղեկցէր զօրաբաժնի հրամանատար փաշան որ նոյնպէս Պոլիս կերթայ, կարծելք բարձրագոյն հրամանաւ։ Ն. Վսեմութիւնը յառաջագոյն կոչուած էր ի Կ. Պոլիս, բայց հիւանդութեան պատճառաւ ստիպուեցաւ յետաձգել իւր ուղեւորութիւնը։ Բաւական թուով յուզարկաւորք մինչեւ ցգուռն քաղաքին կ'ընկերակցէին կառավարիչ Նէֆիպ պէյի, որ, ինչպէս յիշած եմ, ամենուն ալ համակրանքը գրաւած ըլլալով քաղցր յիշատակներ կը թողու իւր ետեւ։ Կը յուսացուի թէ ի մօտոյ կը կը ժամանէ կառավարիչ Իսրահիմ Սարիմ պէյ, բայց կ'ըսուի նաեւ թէ յիշեալը նոյն պաշտօնով պիտի գայ ի Քէօթահէա եւ տեղւոյն կառավարիչը, Մէհմէտ փաշա, պիտի յաջորդէ ասա Նէֆիպ պէյի։

Այս շաբթու քաղաքս այցեց Ատիկէ յի քնիչ մը որ կուսակալութեան կողմէ պաշտօն ունի բնական պտոյտ մ'ընելու նահանգին զանազան կողմերը։

—Ըէժիի ծխախոտոյ վաճառման վարձակալ Պիւմ էն Ֆէլտ դերման ընկերութեան տեղւոյս ներկայացուցիչ կարգուած եւ տեղս ժամանած է Իզմիրէն Պ. Էգօնոմիտէս Նօմիքօ, նախորդ ներկայացուցիչ Գ. Ազարէկեան էֆ. ի տեղ որ հրաժարական տուած էր։

—Կին մը, չուրջ երկու ամիս առաջ, հրեշ մը ծնած ըլլալով՝ անխնամ թողեր է զայն որ հաղիւ քանի մը ժամ ապրելէ վերջ մեռեր է։ կ'ըսուի թէ այլանդակ գլուխ մը եւ երկուքէ աւելի աչք ունի եղեր, որոց մին ճակտին վերեւ։

—Յառաջագոյն տեղեկագրած եմ թէ քաղաքիս շրջակայքը կան մի քանի հանքաջրեր որք շատ կը նպաստեն հասարակաց առողջութեան շնորհիւ իրենց բաղադրութեան։ Ժողովուրդը ստիպ կը յաճախէ անդ, մանաւանդ ի գարնան, թէ՛ զբօսանք եւ թէ՛ դարման գտնելու համար։ Գիշերդգաբար խնամով չեն պահպանուիր այդ շէնքեր, որոց մին, Օմաք համամ, քանի մս տարիէ ի վեր գրեթէ երեսի վրայ ձգուած ըլլալով՝ վերջերս քաղաքապետութիւնը որոշեց քարուկիր շինել տալ։

—Գաւառիս Առաջնորդ Գէորգ Սրբազան դեռ չվերադարձաւ Պոլսէն, թէև մէկ ամսոյ համար միայն բացակայ գտնուելու արտօնեալ էր Ս. Պատրիարք Հօրմէ։ Այս մասին այլընդայլոց զրոյցներ պակաս չեն։ կը կարծուի առ հասարակ թէ անձնական գործոց կարգադրութեան համար ուղեւորիլը, ինչպէս ինք ըսած էր, չէ այնչափ հաւատալի։ Ինչ որ ալ ըլլայ Ն. Սրբազնութիւնը դեռ ի Պոլիս է, թէեւ զատական ոտներուն կուտինա գտնուիլ խոստացած էր։

—Կուտինայէն կ'իմացնեն մեզ թէ տեղւոյն Ազգայնոց կողմէ փոխանորդ մը զրկուած է ի Պրուսա գերեզմանատան ծանօթ խնդրոյն համար, զոր բաւական ի գլուխ տարած է ի նպաստ մեր ազգին իրաւանց։ կուսակալութիւնը ի պաշտօնէ զեկուցեր է պապականաց թէ իրաւունք չունին մեռեալ թաղել Լուսաւորչական հայոց գերեզմանատունն որ միայն այս վերջնոց կը պատկանի։ եւ թէ իրենց համար կառավարութիւնը պիտի որոշէ գերեզմանատեղի մի։ Կարծիք կայ սակայն թէ սոյն գործին այսքան շուտ ի գլուխ տարուիլը յուսալի չէ և Պրուսայի Վարչական ժողովին, որ նախապէս որոշած էր Լուսաւորչականաց քսան արտավար տարածութեամբ գերեզմանավայրէն եօթն արտավար զատելով պապականաց բաժին հանել՝ այժմ այսքան արագ իւր որոշումն ու վճիռը փոխելն հաւանական չ'երեւիր, եւ չկարծուիր որ պապականաց կողմէ այս գատին համար նշանակուած փաստաբանք այնչափ դիւրաձեռք քաշեն դատէն, թէպէտ լուսաւորչականաց փոխանորդն վերջապէս դատը վերջացած ըլլալը կը ծանուցանէ։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ (3

Գ. ՊՈՏՏՕ

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՎԵՐՋԻՆ ԱՂԷՏՆԵՐՆ (ԱՂԱ-ՄԱՀՄԵՏ-ԽԱՆ

Այս միջոցին ռուսական զօրաց երկու ջոկատներ Սիրախնէվ գնդապետի հրամատարութեամբ արագօրէն կ'ընթանային օգնելու Հերակլ թագաւորին։ Շահը լսելով թէ ռուսական զօրքերն արդէն անցեր են լեռն, ստիպուեցաւ ետ քաշուիլ Վրաստանէն, դէպի Մուղանի անապատն։ Այս պատճառաւ ռուսական զօրագունդը Դուշէթէն անդին չանցաւ և կոմս Զուբովի արշաւանքէն յետոյ վերադարձաւ Դէորգեվրակ։

Աղա-Մահմետ-Խան Վրաց թագաւորութիւնը քար ու քանդ ընելէն յետոյ վերադարձաւ Պարսկաստան։ Պալատականներն առաջարկեցին որ դնէ իւր գլխին Պարսկաստանի թագը։ Շահը հրաման տուաւ ժողովել բոլոր զօրապետներն, ապա դուրս եկաւ նոցա մօտ, թագը ձեռքն բռնած, և հարցուց նոցա թէ կը փափագի՞ն որպէս զի ադով զարդարէ իւր գլուխը։ «Միայն լաւ իմացէք, ըսաւ նա, որ սորա հետ միատեղ կ'սկսին և ձեր աշխատութիւնն։ Ես երբե՛ք չպիտի համաձայնիմ կրել այս թագը մինչեւ որ նորա հետ չկապուի այնպիսի տերութիւն մը որպիսին ցարդ ունեցած չէ Պարսից վեհապետներէն և ո՛չ մին»։ Ամենքը խոստացան իրենց կեանքը նուիրել Շահի տերութեան և զօրութեան ընդարձակուելուն։ Յայնժամ Աղա-Մահմետ-խան թագաւոր հրատարակեց ինքզինք, սակայն այնու ամենայնիւ կը հրաժարէր կրելէ Նադիր Շահի թանկագին թագն, որոյ վրայ գտնուած ադամանդեայ չորս փետուրները (չէլէնգ) կը նշանակէին սոյն աշխարհակալի նուաճած չորս թագաւորութիւնները։ Նա ընդունեց միայն մարգարտազարդ ապարօշ մը և մէջքին կապեց այն թագաւորական սուրը որ կը պահուի Արդերիլի մէջ, Սաֆիի տան գերեզմանի վրայ։ Այնտեղ Պարսից թագաւորները պարտաւոր են երթալ օրբաղան զէնքը կրելու։ սուրը կը դնեն գերեզմանին մէջ և ամբողջ գիշեր աղօթք կը մատուցանեն յիշեալ սուրբին որպէս զի սուրը կրող վեհապետին գործերն ի բարին կատարէ։ Առաւօտուն Շահը մէջքին կը կապէ զայն, ապաւինելով չիիական հաւատքի պաշտպանութեան։

Ասկէ յետոյ, Աղա-Մահմետ-Խան իսկոյն և եթ արշաւանքի ձեռնարկեց դէպի Խորասան, ուր նոյն միջոցին իշխանութիւն կ'ընէր Նադիր Միրզա, Աղա-Մահմետ-խանի, ոսերիմ ատելի Նադիր Շահի թոռան որդին։ Պէտք է ըսել, որ այս վերջինի մահէն յետոյ ազգմաթիւ թանկագին իրեղէններ անցան նորա ազգականներու և ի մէջի այլոց Խորասանի Խանի կուրցած հօր ձեռքը։ Աղա-Մահմետ-Խան պահանջեց որ յետ դարձնեն այս թանկագին իրերը, պետական յանցաւոր հրատարակելով այն անձն որ կառավարութեան ինչքերն իւր մօտ կը պահէ, և այժմ Խորասան երթալուն գլխաւոր նպատակն այն էր որ պատժէ սոյն պատուէրի մէջ անհնազանդ գտնուողներէն մին, և Շահի դանձարանին վերադարձնէ իւր հարստութեան մի մասը։ Նադիր-Միրզա փախաւ Խորասանէն, իսկ իւր ծերունի և կուրցած հայրը, Ռզա Շահը, թողուց անդ, յանձնարարելով նմա որ քաղաքը յանձնէ Պարսկաստանի վեհապետին։

Շահ-Ռզա դուրս ելաւ ելաւ դիմաւորեց նմա յայտնելով իւր հնազանդութիւնը։ Բայց չէր գիտեր որ այստեղ սոսկալի չարչարանքներ կ'սպասէին իրեն։ Աղա-Մահմետ կ'ուզէր իմանալ թէ ո՞ւր պահուած են գանձերը։ Շահ-Ռզա մեռաւ դառն տանջանքի տակ, մէն մի տանջանքի խստութեան աստիճանաբար յաւելման միջոցին ցոյց տալով բոլոր թանկագին իրերն որ պահուած էին ջրհորներու և պատերու մէջ։ Իսկ երբ նորա գլուխը դրին զանգուածոյ պակ մը և մէջը լեցուցին հալած կապար, նա ցոյց տուաւ այն արտակարգ մեծութեամբ և գեղեցկութեամբ կարմիր յակինթն որ մի ժամանակ պարսկական թագի վրայ էր և որոյ գտնուելուն խիստ հետամուտ էր Շահն։ Այնուհետեւ Աղա-Մահմետ-խան հրաման տուաւ ուերել իւր ոսերիմ թշնամի Նադիր Շահի գերեզմանն որ ներսէն զուտ ոսկեպատ էր։ Նորա մէջ գտնուած բոլոր հարստութիւնը ղրկեց տերութեան գանձարանը։ Իսկ Նադիր Շահի ոսկրներն հրամայեց թաղել իւր թեհրանի պալատին պատշգամի տակ։ «Երբ ոտներովս կը կոխոտեմ այս աճիւնը, կ'ըսէր Աղա-Մահմետ, սրտիս վերքերն զգալի կերպիւ կը թեթեւնան»։

Խորասանի մէջ Աղա-Մահմետ-խան իմացաւ որ ռուսական զօրքերն արշաւած են Պարսից սահմանն։ Եկատերինէ Կայսրուհին վշտանալով Վրաստանի աղէտներուն համար և Շահին անձնաւորութեան դէմ, Զուբով Կոմսի հրամանատարութեամբ զօրաց բանակ մը ղրկեց Պարսկաստանի վրայ։ Զուբով յաջողապէս նուաճեց Դերբենդ, Շամախի, Բաքու, Պալեան և Դանձակ։ Բարեբաղդաբար Կայսրուհիի մահն անկատար թողուց այս յաղթական ձեռնարկը։

Շահը շատ լաւ կը հասկնար թէ իւր դէմ ունի զօրաւոր հակառակորդ մը, յանձին ռուսական կայսրութեան, ուստի մօտալուտ պատերազմի մը նախատեսութեամբ ձեռնարկեց այնպիսի ծրագրի մ'որ մեծագոյն յաջողութիւն կը խոստանար իրեն։ Ըստ պատմութեան, կը ժողովէ իւր բանակներու պետերն, և կը յայտարարէ նոցա թէ Ռուսներն յանդգնեցան ներս մտնել Պարսից թագաւորութեան սահմանն և մինչեւ իսկ տեղ տեղ դրաւեցին։ «Իմ քաջարի զօրքերը պատերազմելու պիտի երթան նոցա դէմ։ մենք պիտի յարձակինք թնդանօթներով դիզուած պատերու վրայ, հետիոտն քաջ բանակի մը վրայ—և ջարդուփշուր պիտի ընենք զայնս մեր յաղթական սուրերով»։ Բանակի պետերն հաւանեցան Շահի այս հերոսական յառաջադրութեան և խոստացան չնայելով իրենց արիւնը։ Բայց երբ ցրուեցան նոքա, Շահն իւր մօտ կանչեց Նախարարապետն և հարցուց թէ ինքը լսո՞ց բանակի հրամանատարներուն արտասանած խօսքերը։ Նախարարապետը պատասխանեց—Այո՛։

—Եւ դու կը կարծե՞ս որ ըսածիս պէս պիտի վարուիմ։

—Անտարակոյս, եթէ այսպէս հաճոյ լինի Ձեր Արեգակնափայլ Տերութեան։

—Հա՛ճի, բարկութեամբ ըսաւ այն ժամանակ Աղա-Մահմետ, միթէ կը կարծե՞ս թէ ես կը խաբուիմ։ Մի՞թէ դու ես այնչափ յիմա՞ր ես միւսներուն պէս։ Բեղ նման խելացի մարդը կարո՞ղ է խորհիլ թէ ես վտանգի պիտի ենթարկեմ զիս, դնելով գլուխս նոցա երկաթէ պարիսպներու տակ, և թէ թոյլ պիտի տամ որ իմ անկանոն բանակն ոչնչանայ նոցա թնդանօթաձիգ բարեկարգ զօրքերէն։ Ես շատ լաւ գիտեմ իմ գործն։ Երբե՛ք ռուսական գնդակները չպիտի հասնին և ռուսք միայն պիտի կարենան գրաւել այն ինչ որ գտնուի իրենց թնդանօթաձիգ զօրաց կրակի տակ։ Նոքա միշտ արիւն կը պահեն զիրենք, և ո՛ւր կ'ուզեն թող երթան, սակայն ամենուրեք նոցա համար պիտի թողում ամայութիւն, անապատ։

Շահը առիթ չունեցաւ ի գործ դնելու իւր այս ծրագիրն, որովհետեւ ռուսական զօրքերն հեռացան պարսկական սահմանէն։ Այս յանկարծակի նահանջն անբացատրելի ուրախութիւն պատճառեց Աղա-Մահմետ-Խանի, որ իսկոյն և եթ Վրաստան ղրկեց ֆէրման մը «ում պարտաւոր է հնազանդիլ համայն տիեզերքը»։

«Ռուսիացիք», կը գրէր նա, «միշտ կ'զբաղէին փախանակութեամբ և առեւտրով, կը վաճառէին չուխա և ծիրանագոյն կտաւ, բայց ոչ օք երբեք տեսած չէ, որ նոքա գործածած լինին նիզակ կամ սուր։ Արդ որովհետեւ նոքա այժմ յանդգնեցան յարձակումի դրծել և տիրել այն իշխանութեանց սահմաններն որ Մեր տերութեան կ'ենթարկին, ուստի Մենք Մեր Վեհապետական ուշադրութիւնը լաբեցինք այն կողմն, որպէս զի պատժենք զայնս, ոչնչացնելով։ Եւ նոքա երբ իմանան Մեր այս դիտաւորութիւնը, պիտի փախչին երթան իրենց աղտոտ ու գարշելի երկիրը»։

Վրէժխնդիր Շահն անպատճառ կ'ուզէր արշաւանքով փոխարինել Ռուսաց արշաւանքին, եւ 1797ին ամբողջ Վրաստան դարձեալ մեծ յուզման մէջ կը գտնուէր Աղա-Մահմետ-Խանի իւր սահմանաց մօտենալն իմանալուն համար։ Բարեբաղդաբար փոթորիկը պայթեցաւ մի միայն Ղարաբաղի գլխին։ Պարսկաստանի գոռոզ Վեհապետն չէր կրցած մոռնալ այն անարգանքն զոր պատճառած էր իւր արժանապատուութեան Շուշուայ աննշան ու չնչին Խանն որ յանդգնած էր չճանաչել իւր գերիշխանութիւնը։ Պարսից բազմաթիւ զօրքն ամենէ առաջ երեւցաւ Արաքսի վրայ և սկսաւ ուերել Ղարաբաղ աշխարհն։ Իբրայիմ — Շուշուայ Խանը, թողով իւր երկիրն, իւր բոլոր գերդաստանով և քանի մը բեկերու հետ փախաւ։ Երկու հազար հեծելազօրեր, քսիր հրամանատարներու առաջնորդութեամբ ընկան Իբրայիմ Խանի ետեւէն և հասան նմա Ցէրտէր (Թարթառ) գետի մօտ։ Բայց Խանը յանառ դիմադրութենէ մը յետոյ ջարդեց Պարսիկներն և յաջողեցաւ ծածկուիլ լեռներու մէջ։

Այն ժամանակ Աղա-Մահմետ-Խան առանց պատերազմի գրաւեց Ղարաբաղի մայրաքաղաքը Շուշի և բնակեցաւ Խանի գեղեցիկ պալատի փոքրիկ սենեկի մը մէջ, որ անմատչելի էր և օտար անձանց համար։ Մոռալ էր անհրապուրելի Շահի այս բնակարանն եւ չունէր ո՛չ զարդ և կահ կարասիք։ Միայն յատակին վրայ փռուած էր չքեղազարդ գորգ մը, նպատակաւ որ Վեհապետի ոտներն ամրապէս չչօշափին սալաքարին, իսկ պատի մօտ դրուած էր այն ժամանակի նշանաւոր ուղեւորական մահճակալն որ թէ՛ անկողնի և թէ՛ գահի տեղ կը ծառայէր Շահի համար։ Մարգարիտներով և այլ թանկագին քարերով չքեղապէս զարդարուած կերպաս մը ամբողջովին կը ծածկէր մահճակալը մինչեւ յատակն, իսկ մեծափարթամ ծածկոյթի մէջտեղէն ձգուած էր ծիրանեգոյն թաւիշէ ժապաւէն մը որ կը գծէր Շահի նստարանի սահմանն։ Այնտեղ սովորաբար կը բազմէր Շահը ծալապատիկ, զգեցած կամրգոյն և մեծագին ղլով պատած լայն մուշտակ մը։

Պալատի առաջ խռնուած էին պարսիկներ, իսկ հրապարակի վրայ կառուցուած էր Շահի թիկնապահ զօրաց բանակատեղ։ Խորին լռութիւն կը տիրէր ամենուրեք, ամեն օք կ'երկնչէր վրդովելու Միապետի հանգիստն և չփոթել նոքա նուրբ և փափուկ լսողութիւնն։ Այսու ամենայնիւ կարծես թէ ճակատագիրն որոշած էր որ Շուշի ահեղ Շահի կորստեան վայրը լինէր։

Յաջորդ անգամ պիտի գրենք թէ այս մասին ինչպէս կը պատմեն տեղական աւանդութիւններ։

Պ. ՏՕՆԱՊԵՏԵԱՆ

ՇԱՀԱԻՈՐ ԱԶԴ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՆ ԲՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Սոյն վիճակահանութեան 98րդը պիտի քաշուի այս անգամ Արքունի փողերանոցին մէջ՝ յառաջիկայ 1886 Եւրոպ. յունիս 1ին—այսինքն մայիս 20ին— ։ 500 թիւեր պիտի շահին։ առաջին պարգեւն է 300,000 և երկրորդը 25,000 Ֆրանգ։ Ասոնցմէ զատ 48 թիւեր ևս այլ և այլ մեծ պարգեւներ՝ իսկ մնացեալ 450 թիւերն 400ական Ֆրանգ պիտի շահին։

Շահելի զումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատումին վճարելու է 7 ½՝ կէսին 3 և քառորդ մասին 3 դահեկան։ Ասոնցմէ զատ կան նաև 25 հատ միատեղ, միայն մէկ քառորդը շահելու իրաւունք ունեցող բաղդատումները, որոց դինն է 37 ½ դահեկան և զորս ունեցողը կը համարուի 25 թիւերու միանգամ տէր։ Ասոնց մայրերը Էսաեան և Զարիֆի դրամատանց մէջ ի պահ դրուած են։ Գաւառներէն հնչուն դրամի տեղ ֆոլ կ'ընդունուի։

Խմբագրց չնայուած բաժնեթղթոց թիւերն առանց ո և է փոխարինութեան կը նայուին։ Ցանձնարարութիւնք ընդ փոխ կը կատարուին։ Դիմել ուղղակի առ ՄԱՐԳԱՐ Ց. ԳՈՒԼԱԳՈՐԳԵԱՆ, Ղալաթիա կամուրջի գլուխ թիւ 33։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ժ. Տ. ԾԱՆՆԷԹԹՈՅԻ ԴՐԱՄԱՏԱՆ

Ժ. Տ. Ծաննէթթոյի դրամատունը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ յունիս 1 ին տեղի պիտի ունենայ Բումէլիի երկաթուղեաց վիճակահանութիւնն Արքունի փողերանոցին մէջ։

Շահող թիւերն են 500։ Մեծ ԲԱԺԻՆ, 300,000 Ֆրանք։

1	բաժին	25,000	Ֆրանքի
2	»	10,000	»
6	»	2,000	»
12	»	1,250	»
28	»	1,000	»
450	»	400	»

Արժէթղթոց և Պարգեւաց վճարումն երաշխաւորեալ է Օսմ. Կայս. Պանքային։

100 թիւերն	կը ծախուին	150	ղրշի սկզբմ.
50	»	»	75
25	»	»	37 ½
10	»	»	15
5	»	»	7 ½

Թիւերուն տեսարք իրաւունք պիտի ունենան իրենց ինկած շահուց համեմատական արժէքին։

Ամբողջ տոմսին գինն է 7 ½, կէսինը 3 և քառորդինը 3։ Այդ տոմսեր պարտին կրել Դրամատանս կնիքը։

Յառաջիկայ յունիս 9 ին կ'սկսի Համպուրկի վիճակահանութիւնն, որ հանրածանօթ է իւր բազմաթիւ պարգեւներով և կը բաղկանայ 100,000 թիւերէ որոց 50,500ն անպատճառ կը շահին զանազան գումարներ եօթն վիճակահանութեամբ։

Մեծ ԲԱԺԻՆ, 300,000, 200,000, 200,000 150 000, 100,000 մարք։

Ամբողջ տոմսին գինն է 100 ոսկեդրամ, կէսինը 50, քառորդինը 25 և մէկ ութերորդինը 12 ½։

Փափաքողք պարտին ժամանակին դիմել Դրամատունս։ Գաւառներէն յանձնարարութեանց հետ պէտք է ղրկել նաեւ փոխարժէքը։

Ժ. Թ. ԾԱՆՆԷԹԹՕ

Կալաթա, Գօմիսիոն խան, թիւ 18։

2—6

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Երզոգ անպարքնա ալընաճագ օլան ռուզէնը սատէնին միւնագասաբնա պաշլանաճաղընտան, թալիպ օլանլարն բաղար վէ չարշէնպիհ կիւնլերի Խաղինէի Խասսաւ Շահանէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

29 Նիսան 302

2—3

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Երզոգ անպարքնա ալընաճագ օլան Մրսբը բիրինճի իլէ սապունն գարարը գաթիսի մայիսը ռումինի իւչիւնճիւ ճումա իրթէսի կիւնիւ վերիլէճէկինտէն, թալիպ օլանլարն էվմը մէզքիւրտէ սաաթ տօգուզա գատար Խաղինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

29 Նիսան 302

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միսաֆիրխանէի սաքէրի տերուենինտէ չէրպէթ վէ սարի մէէքիւլաթ սաթըճրլրը ըէսմի տէրտէսթը միւղայէտէ պուլունմաղլէ, թալիպլէրինին իչպու մայրսըն օն պէչինէ գատար Պապը վալի Սէրասքէրի շիւպէի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իլան օլունուր։

1 մայիս 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Աքէրի թէլէկրաֆ պէօլիւկի իչին մուգթազի էսթի վէ էտէվաթը թէլէկրաֆիէ մէվգբի միւնագասայա գօնուլմաղլէ, իթայա թալիպ օլանլարն վէ թաֆսիլաթ ալմագ իսթէյէնլէրին իսթիհբեամ վէ ինչաաթ տայիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

29 Նիսան 1886

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Հայվանաթը միրիէ իչիւն Սէլանիքտէ թէպիմ օլունմագ վէ պէհէր պալեսը էլլի գբյէի ճէտիտ սբգլէթինտէ պուլունմագ իւզրէ պիր պուչուգ միլիոն գբյէի ճէտիտ քիյահ միւպայա օլունաճաղընտան վէ մայիսը ռումինին իչիւնճի ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթայա թալիպ օլանլարն լէվազիմաթը ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

29 Նիսան 1886

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ չաիր անպարը իչիւն միւպայա օլունաճագ օթուզ պին գբյէ քիյահէն մայիսը ռումինին իչիւնճիւ ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթայա թալիպ օլանլարն էվմը մէզքիւրտէ սաաթ տօգուզա գատար Պապը Սէրասքէրի ֆարիգա չէլեսի, պէհէր տիրհէմը ճէտիտի տօգուզ պուչուգ բարա։

Նիզամիյէ էլպիսէ վէ սարաճխանէ անպարլարը իչիւն չորութը մուգարրէրէ վէ իթթիհազ օլունան նիւմունէլէրինէ թէվֆիգէն միւպայա օլունմագ իւզրէ միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրագգամ իչ գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրագգամալէրի իլէ թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ, մայիսը ռումինին պէչինճի բաղար իրթէսի կիւնիւնէ գատար գաթիսի գատասը պիլիթա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթա իթմէյէ թալիպ վէ ալթընճը սալը կիւնիւ եիւզտէ պէչ թէնզիլինէ բաղիպ պուլունանլարը ժագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

29 Նիսան 1886

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ չաիր անպարը իչիւն միւպայա օլունաճագ օթուզ պին գբյէ քիյահէն մայիսը ռումինին իչիւնճիւ ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթայա թալիպ օլանլարն լէվազիմաթը ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

29 Նիսան 1886

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ֆարէի սաքէրիյէտէ մէվճուտ օլուպ սաթըլաճագ օլան էլլի պին քիլօկրամ գատար թաթմին իտիլէն ժուրնալ վէ ճէտվէլ քեաղըտլարընէն գբրբընթըսընէն պէհէր գիլօսը երիմի բարատա թալիպլի էօհտէսինտէ օլուսաղընտան, պու ֆիյաթա երիզտէ պէչ ֆաղլասը իլէ թալիպ պուլունսըզը հալտէ, իչպու մայիսին տէօրտիւնճիւ բաղար կիւնինտէ գատար շիւպէի մախսուսէյէ միւրաճաաթ իթմէսի իլան օլունուր։

1 մայիս 1886

1—2

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ չաիր անպարը իչիւն պիր միլիոն իքի եիւզ պին գբյէի ճէտիտ արբա միւպայա օլունաճաղընտան վէ իչպու մայիսը ռումինին պէչինճի բաղար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն վէ ալթընճը սալը կիւնիւ տաիսի թէգարրուր իտէն ֆիյաթընտան եիւզտէ պէչ թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան, իթայա թալիպ օլանլարը ժագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

1 մայիս 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ֆարէի սաքէրիյէտէ մէվճուտ օլուպ սաթըլաճագ օլան էլլի պին քիլօկրամ գատար թաթմին իտիլէն ժուրնալ վէ ճէտվէլ քեաղըտլարընէն գբրբընթըսընէն պէհէր գիլօսը երիմի բարատա թալիպլի էօհտէսինտէ օլուսաղընտան, պու ֆիյաթա երիզտէ պէչ ֆաղլասը իլէ թալիպ պուլունսըզը հալտէ, իչպու մայիսին տէօրտիւնճիւ բաղար կիւնինտէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաբ պիլիթա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթա իթմէյէ թալիպ վէ ալթընճը սալը կիւնիւ եիւզտէ պէչ թէնզիլինէ բաղիպ պուլունանլարը ժագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

29 Նիսան 1886

2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միսաֆիրխանէի սաքէրի տերուենինտէ չէրպէթ վէ սարի մէէքիւլաթ սաթըճրլրը ըէսմի տէրտէսթը միւղայէտէ պուլունմաղլէ, թալիպլէրինին իչպու մայրսըն օն պէչինէ գատար Պապը վալի Սէրասքէրի շիւպէի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ իլէմէլերի իլան օլունուր։

1 մայիս 1886

1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ չաիր անպարը իչիւն միւպայա օլունաճագ օթուզ պին գբյէ քիյահէն մայիսը ռումինին իչիւնճիւ ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթայա թալիպ օլանլարն լէվազիմաթը ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլերի իլան օ

ՖԷՆԻՔՍ — PHOENIX FIRE OFFICE

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԵՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐԸ Կ'ԱՆՑՆԻՆ 900,000 ԱՆԳԼ. Ոսկի, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ, ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ 1,000,000 ԱՆԳԼ. Ոսկի

ՎՆԱՍՎՃԱՐԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ 31 Դեկտեմբեր 1885 14,000,000 ԱՆԳԼ. Ոսկի

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782ԻՆ

ՖԷՆԻՔՍ իւր սէրանց մէջ ունի Անգլիոյ ամենէն հարուստ և հանրածանօթ դրամատեարքն, այսու ընծայելով ամենակատարեալ ապահովութիւն իւր յաճախորդաց։ Ապահովագրութիւն ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ անշարժ կալուածոց, կարասեաց և ապրանաց վրայ, ի Ղոլիս և յարուարձանս, կատարեալք ձեռամբ ստորագրելոյս որք լիակատար զօրութիւն ունին անմիջապէս և առատաձեռնութեամբ կարգադրելու վնասներն և կորուստներն։

Թիւ 8 Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա — Գործակատարք ՔԼՈՆԱՐԻՏԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀՐԴԵՀԻ ԹՇՆԱՄԻՆ

Բացարձակ ապահովութիւն վաւերացեալ ի տիեզերս, շնորհիւ ՀԷՑՈՒԱՐՏ ի կատարելագործեալ կրքնամներու որք ձեռքով կը գործածուին։

Գործածելս եղանդն. Շիշը կրակին վրայ նետեցէք այնպէս որ կտորի. դուրս ելնող կաղն անմիջապէս կը մարէ բոցերը։

Հարիւրաւոր հրդեհներ այսպէս մարած են շնորհիւ այս կրքնամներուն։

Ցոյժ չահաւէտ պայմաններ ու չափաւոր գիներ։

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ի Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 8 և Զաղմաղճըլար Եօղուշու, թիւ 35

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՊՐԷԶԻԼԻՈՅ

Ինպատ Բէլրնամպուկացի Նահանգաց մէջ 1871 տեսպ. 28 էն ի վեր ազատ ծնած գերեաց զաւակներուն։

Այս վիճակահանութիւն, որ արտօնեալ է 1842 թիւ մանաւոր հրամանագրով, կը բաղկանայ միայն 200,000 տոմսերէ (թիւ 1 էն 200,000) որոյ 26,180ն անպատճառ պիտի շահին 1886 յուլիս 6 ին, 9 ին և 12 ին ոլորտանպէս կատարուած 3 վիճակահանութեանց մէջ։

Գ. վիճակ. 1886 յուլիս 12ին		Դ. վիճակ. 1886 յուլիս 9ին		Ա. վիճակ. 1886 յուլիս 6ին	
1 բժն.	2,500,000 Ֆր.	1 բժն.	500,000 Ֆր.	1 բժն.	250,000 Ֆր.
1 »	250,000 »				
1 »	125,000 »	1 »	125,000 »	1 »	100,000 »
1 »	50,000 »				
2 »	37,500 »	1 »	50,000 »	1 »	50,000 »
4 »	25,000 »				
2 »	12,500 »	4 »	25,000 »	3 »	25,000 »
10 »	10,000 »	2 »	12,500 »	6 »	12,500 »
20 »	5,000 »	8 »	15,000 »	2 »	10,000 »
30 »	2,500 »	17 »	5,000 »	17 »	5,000 »
60 »	1,250 »	25 »	2,500 »	25 »	2,500 »
99 »	750 »	50 »	1,250 »	40 »	1,250 »
200 »	500 »	249 »	500 »	100 »	500 »
525 »	250 »	552 »	250 »	320 »	250 »
20000 »	50 »	2000 »	100 »	2000 »	100 »
20954 թիւ	4,800,000 Ֆր.	2710 թիւ	1,527,500 Ֆր.	2516 թիւ	1,097,500 Ֆր.

ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 2,500,000 ՖՐԱՆՔ

Ամբողջ բուն տոմս մը	100 Ֆր.	120 տարամ	116 լէյ	Գրանցեալ տոմսեր
Կէս տոմս մը	50 »	60 »	58 »	
Քառորդ տոմս մը	25 »	30 »	29 »	
Մէկ տասներորդ տոմս մը	10 »	12 »	11·60 լէյ	Ամենաէժան տոմսեր
Մէկ քսաներորդ » »	5 »	6 »	5·80 »	

Ամեն տոմսերն առանց բացառութեան պիտի մասնակցին երեք վիճակահանութեանց, որով կարելի է միակ տոմսով մը երեք պարգեւ շահիլ։

Պրազիլիոյ կայսերական վիճակահանութեան տնօրէնը պաշտօն յանձնած է Մ.Ֆ.Ընէօր որ լա Շանս էնդիվիդուել դրամատան՝ ստանալ և իրեն ղրկել ամեն խնդրանքներ։

Գանձապետ Պրէլից կայս. Վիճակահանութեանց
ԳՈՍԱՆՏԷՕՐ Լ. Տէ ԱԼՄԷՅՏՍ.

Տոմսերը կը գտնուին հետեւեալ վաճառատուններու, ինչպէս եւս ներկայ շրջաբերականին հրատարակող լրագրաց խմբագրատուններէն։

Կ. Պոլիս, Նէուլդոս Լրագիր
» Գանտարտիանոսքիւլէ Լրագիր
» Իսպրէն Էֆենի, Գարաքէոյ, Տէ-ֆիրմէն խան
Իզմիր, Պ. Պ. Վիթթոր Գաբռռալ և ընկ. Եուսուֆ փողոց, թիւ 4
» Պ. Պ. Ռանդրախս և Ցիմանիոս
Միտիլլի, Պ. Գէլանթին Մանոլիս
Դարլովսաֆ-Սամոս, Պ. Տ. Եռաննիտէս
Լանեա, Պ. Պ. Ինիվիտի եղբարք
Լարնագա, Պ. Հէռքիլ Վ. Պրաճմիրդի
Լիմասոլ, Ալէքս Լրագիր
Պէյրութ, Պ. Պ. Օ. Տիբլոն և ընկ.
Դամասկոս, Պ. Պ. Եանսուրի եղբարք
Պաթում, Պ. Պ. Սիմէոնիտէս եղբարք
Քուանթի, Պ. Տէմէտրիօ Մանոֆ
Ադէնք, Պ. Բ. Քիրիագիս, սեղանաւոր
Ադիէք, Ադրբէնէս Լրագիր
» Պ. Ժան Գարդելի, Գործակատար
» Պ. Ալեք. Սորիէսիս, միջնորդ
Շիրա, Անդրոսի Լրագիր
» Ֆանոս Լրագիր
Պիւրքոս, Պ. Ս. Քրոնոբուլոս
» Պ. Ժան Ժէորկաց որուլոս
Բաղդատ, Պ. Բ. Իսիկորուլոս
» Պ. Թէվֆատոլլ Տ. Մալդէզօ
Զանթա, Պ. Պ. Մէրգատի և Ընկ.
Գորֆու, Պ. Ռ. Լուռէնա
Գոհիրէ, Պ. Ատորֆ Պաուէր
Ալէքսանդրիա, Թէլէկրաֆոս Լրագիր
» Պ. Ալորֆ Պաուէր
Բարդ-Սայտ, Պ. Տ. Կիւրիւրաքի
Զակլաղի և Իսմայիլեա, Պ. Պ. Սաուլի եղբարք

ՆԻՒՕՍԻՏ, ԴԵՂԹԱՓ ԸՆԴԴԷՄ ԾԽԱԽՈՏԻ

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԻՆՈՒ ՄԱՔԵՐՈՒ.

ՄԷՆԴԵՐՈՍ

ՄԵՔՈՔԵՐՈՒ ՄԵԿ ՀԱՏԻԿ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ

Իրապէս իրենց առջի թարմ գոյնին կը դարձուցնէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը դադրեցուցնէ անոնց թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացուցնէ թեւերը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։

Կը վաճառուի եղբայր մը՝ չափով մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Դարբիլ ու Նիքոլ Եօրք։

Կը գտնուի Ն. և Ժ. Գանդիլ եղբարց բրիտանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Էտմընտ Գարուանա, Անգլիական մթերանոց, Եիւքսէք Գալաթրիմ. և Իզիտոր Լագանտելլա, 433, Բերա Մեծ փողոց։

ՔԷՄՄԸՐԻՒԻ ՄՍԵՂԷՆ ԲԷԲՈՆ

ՈՒՏԵՍՏ ՀԻՒԱՆԴԱՑ ԵՒ ԱՊԱՔԻՆՈՂԱՑ ՀԱՄԱՐ

Ախորժելի համ և հոտ ունի, դիւրաւ կը լուծուի և մանաւանդ ամենազգուշ դարման է ստամոքսի տկարութենէ նեղուող հիւանդաց համար։

ՊԱՏԻՈՅ ՎԿԱՅԱԳԻՐ. Ոսկեայ միտալ 1885 ի Անվերսալ համաշխարհային Ցուցահանդէսին մէջ։

Կը ծախուի գլխաւոր դեղարանները

Բերա, Բրիտանական դեղարան — Պոլիս, Վ. Ծանոնի դեղարան
» Ֆրանսական » — » Քիւչիւքեան եղբ. »

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԲԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ֆ. Վ. Ուիթթոլ, Ուիթթոլ խան Պահչէ-գաբու, Պոլիս. կամ Ղալաթիա Տէրթէչպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան թիւ 6։ 507

ԴԵՂԱՐԱՆ

Պ. և Հ. ԲԻԻԶԻԻԲԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Պոլիս Կոմուրճիի հըսարը թիւ 77

Զափաւոր գնով և արագապէս կը գործադրուին եկած դեղագիրները

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՈՐԻՑ

Պ. և Հ. ԲԻԻԶԻԻԲԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԵՆՆՔ ճամբ. փողոց թիւ 26

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ՍՈՒՖԱԹՕ, ՁԿԱՆ ԻԿՈ ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ

ՊԱՏՐԱՍՈՒԹԻՒՆՔ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ԳԱԼԼԻԱԿԱՆ ԴԵՂԱԴԻՏՈՒԹԵԱՆ, ՀԱՆՐԱՑԻՆ ՋՈՒՐ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ

ԲԻՆԱ ԲԱԼԻՊԼԱԹԱՑԻ

Այս յոյժ ախորժակամ բուժական բալպիլիքը ընդարձակ գործածութեան մը ոտած է քիչ տարիներու մէջ իւր անխախելիս կազդուրիչ ներգործութեան շնորհիւն, որ տկար, զծգոն և ընդհանուր առմամբ վատառողջ կազմութեանց ապաքինութեանը ազդուագոյն միջոցն է։

Կը վաճառուի Պոլսոյ կողմը կամուրջին գլուխը Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը թիւ 77. կը գտնուի նաեւս ուրիշ դեղարաններու մէջ։

Կը յանձնարարուի մասնաւորապէս զգուշանալ կեղծ շինուածներէն։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ ՋԵՐՄՈՒԿՆԵՐԸ

Հիւրանոց «Բիւիթանիա»

Պ. Բ. Վալիցաս պատիւ ունի ծանուցանել կ. Պոլսոյ պատուարժան Հասարակութեան թէ իւր փարչութեան տակ գրանուած Բիւիթանիա հիւրանոցն, որ նշանաւոր է իւր ընտիր դիրքով և Պրուսայի գեղատեսիլ դաշտաց վերայ ունեցած հաճելի տեսարանովն, հիւրերու մեծ բաղմութիւն մ'ընդունելու յարմար վիճակի մէջ դրուած է։ Ըստ որում այսպիսի բուժական հաստատութեան մը մէջ կարեւոր դատուած է բժշկի մը ներկայութիւնն, Հիւրանոցի փարչութիւնն այս անգամ փութացած է հրաւիրել զՏօքդ. Զաքարիասիս, որ երկարժամկէտ բնակութիւն մ'ըրած ինելով այդ կողմերն՝ հանքային ջուրց յատկութեանց վրայ լիուլի ծանօթութիւն կը ստանայ, այնպէս որ պատուարժան հիւրերն իւրեանց տրամադրութեան տակ ունենալով յիշեալ փորձառու բժիշկն, պիտի կրնան անմեղ օգուտ քաղել նորա հրահանգներէն՝ հանքային ջուրերն արդիւնաւոր կերպով գործածելու համար։

Շ—20

ՄՈՍ

ՇՈՒԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԼԻԼԷՔՈՒԼԻ Ի ՄԷՆՔԷՐԼԻՆԴ ԳԼԽ. ԲԱՆՔ

ՀԱՆԳԱՍՈՒ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոքուս	4200	Օսպրին	3000
Ֆէրոս	4000	Նէրթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սէսոսդրիս	3250	Անգլանդիք	1700
Թիպս	3250	Լօգիւս	800
Մակասար	3250	Օլինտա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700
Սֆինքս	3000		

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Մէյանլըզ փողոց, Ուիթթոլ խան
ՁԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
515 31, Ձէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՇՈՒԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսէյլիայ և Բօնէզ գլխ. կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ը Մէնէլէ որ մայիս 5 ին Մարսիլիաէն և մայիս 12ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է ԼԱրֆէն։

Ուղղուիլ և արտ ուվուրս-Ռիւն

Նաւագրէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆՆՕՔԷ ԲՐՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Մէյլէթ
514 Մոմհանէ փողոց, Թիւ 141

ԲԱԲԱԵԱՆԻ

ՇՈՒԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիլէբուլ, Մէնքէրլէնտ և Օրէսայի գլխ. կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Կառավարք
Այա Սոֆիա	3,000	Գրքա
Աքարամ	2,500	Ռոմբրա
Արքատիա	2,500	Քրուէյշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռուիքա
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուլգարիա	2,800	Ֆոթբրոնիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալք

ՔԻԻՆԱՐՏ

ՇՈՒԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿՍՐԳԻ ՇՈՒԵՆԱՒԻ

Ամէ ամբոք ուռնէ մ'անգամ կը բանի Լիլէբուլ և Մէնքէրլէնտ գլխ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոսդոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար. Նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին գոմարոյ մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Թրէնիպոտ շոգենաւը, նաւապետ Ֆորկիւսոն, յառաջիկայ չորեքշաբթի Զմիւռնիոյ ճանրով Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթա
511

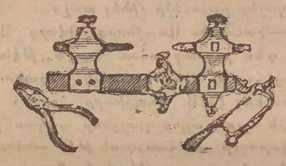

ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Մահմուտ Բաշա Թարգէնճիլար փողոց թիւ 114

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ժամադործական, Ոսկերչական, Մեքենագործական և հեռագրական ամեն տեսակ ընտիր գործիքներ, խարտոցներ ե. փորագրական գրիչներ. անգղիական ամենալաւ տեսակ զմելի և մկրատներ. Բարիզու չնարակ (վերնիճ) զանազան գոյներով ամեն տեսակ նիւթերու վրայ գործածելի. մետաղ փայլեցնելու գործիքներ և փոշիներ. փայտ, մետաղ եւ կտրելու ընտիր սղոցներ և ուրիշ ամեն տեսակ գործիքներ. Բարիզու նորաձեւ գոնարեղէնք. արանց և կանանց համար նորաձեւ ժամացոյցի շղթայներ, ապարանջան, օղ, մատանի, փողկապի ասեղ, պրոշ, մէտալիոն, զմուռ, կողմնացոյց. շապկի, կուրծքի և թեւի կոճակներ, որոնք նորահնար ոսկեներան մետաղէ շինուած լինելով, բնաւ չեն սեւնար և իրենց նախնական գոյնն և չքեղութիւնը միշտ կը պահեն։

Վերոյիշեալ բոլոր վաճառքները մեծ և փոքր քանակութեամբ խիստ աժան գներով պիտի վաճառուին։ Գաւառներէն եկած յանձնարարութիւնք խնամով և փութով կը կատարուին։

Ե—10

Ց. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՑՊԷԼ ՀԱՄՈՒԶ

ՖԻՆԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՏՈՒՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ ամեն տեսակ գիրքեր և տուփարներ կը կազմուին չափաւոր գիներով։ Կազմատունը ունի եւրոպական ընտիր գործիներ նորագոյն կատարելութեամբ շինուած, և կարող է ամեն տեսակ գիրքեր պատրաստել յոյժ ընտիր և հաստատուն կազմով։

Վ. ԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

24, Բէրշէմպէ պաղար, Գալաթիա

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ

(Պղնձէ, ձուլածոյ և թափածու երկաթէ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԶՄԻՆԼՆԵՐ

ԲԷԴՐՈԼՈՎ ՏԱՔՑՈՂ ՎԱՌՕՐԱՆՆԵՐ

Քրիսթոֆիլ ոսկերչական գործեր

ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ՕՐՏԷ ՊԶԻ ԿԱՀԵՐ

Զրհանք Հրշէջ դիւրատար մեքենայներ | Ոռոգութեան Գործիներ Աւազանի չատրուաններ

ԵՐԿԱԹԵԼՈՑ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ

ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՒԹՔ

Տատանոցք-Կշռորդք-Յորենի կշռորդ

Սառուցի գործիներ — Սառցամաններ, Սառուցեալ ըմպելեաց գործիներ, Գինւոյ մամուռներ | Տուշ — Լոգարան, Լվացարան, Ցորեներ — Խոցադիր մեքենայ

32, Մահմուտիէ փողոց, Գալաթիա

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ԼԱՆԺ

ՏԱՄՈՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՑԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՍԱՊԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՍ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար

Ա. ՄԻԼԱԳՈՎԻՉ

Ի Սպրլէվ (Դալմարդ)

Կեդրոնատեղի ի Կալաղա, Մոմ-Հանէ, Լոյտ խան, 2։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՊՐԿԱՆԱՒԱՐ առաջին կարգի և զուտ պղպտէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՈՈՒԻԼ նշանը։

Կաշիէ ՓՈԿԵՐ ամեն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։

ՌԵՏԻՆԻՆ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔ երկաթէ և արոյրէ։

ՄԱՄՈՒԼՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ ԴՈՐԲԵՆԵԱԼ առարկայք։

Անգլիական ԹԱՆԱՔ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՈՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Վաճառական և ընդհանուր գործակալք

ՅԱՆԶԵՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ

Գէորգ պէյ խան, Եիւքսէք Գալտըրըմ Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի

ՄԱԼՆԵՐԻ ԳՐԱՄԱՐԿԵՑ

Որոնք գիտի կնքիմատրէն կրէպի և խորտակման

Գնողաց համոզման համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր Անգլիական մէջ եղած գործարաններու ապացոյցներ։

ԲԼԱՔԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ

Ամէնէն հաւատաւոր գործարանէն

ՁՕՆ ՆՈՈՒԻԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԱՄԵԼԻՔ, ՄԿՐԱՏՔ ԵՒ ԶՄԵԼԻՔ

Նոյն վաճառատան

ԲԵԴՐՈԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ

Նոր կատարելագործութեամբ շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարողէջքով կրնգունի ամեն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ 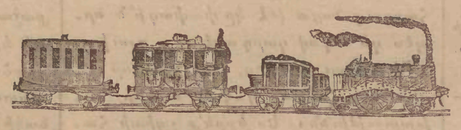 ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Ապրիլի (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ յետոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԹՄԱՆ

	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48		
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Կ. Պոլիս	6 30	6 58	7 22	7 45	8 42	8 40	9 40	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 32	2 21	2 49	3 23	3 51	4 25	4 49	5 22	5 52	6 20	6 39	7 20	...	...
Գուս—գաբռ.	6 39	7 07	7 31	7 55	8 21	8 49	9 49	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 41	2 30	2 58	3 32	4 ...	4 34	4 58	5 31	6 01	6 29	6 49	7 29	...	...
Եէնի—գաբռ.	6 43	...	...	...	...	8 53	9 23	...	...	10 33	11 01	11 35	12 03	1 45	2 34	3 02	3 36	4 04	4 38	5 02	5 35	6 05	...	6 53	7 33	...
Տաղուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամսթիա	6 49	...	...	...	...	8 59	9 29	...	...	10 39	11 07	11 41	12 09	1 54	2 40	3 08	3 42	4 10	4 44	5 08	5 41	6 11	...	6 59	7 39	...
Եէտի—գուլէ	6 53	7 16	7 41	8 05	8 29	9 04	9 32	10 01	10 43	11 10	11 45	12 12	1 54	2 44	3 11	3 46	4 13	4 49	5 11	5 46	6 14	6 38	7 02	7 43	...	...
Մագրիդիւզ	7 04	7 28	7 53	8 19	...	9 16	...	...	10 55	...	11 58	...	...	2 56	...	3 58	...	5 01	...	5 58	...	6 50	...	7 54	...	...
Այա Մթէֆանօ	...	7 37	8 02	8 31	...	9 25	...	...	11 04	...	12 08	...	...	3 05	...	4 07	...	5 10	...	6 07	...	7 ...	...	...	...	...
Քիւչիւք Զէք	...	...	...	8 40	...	...	...	...	...	...	12 46	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 08	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՋԷՔՄԷՃԷԻՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԹՄԱՆ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	1	47		
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.	ժ.	վ.
Քիւչիւք Զէք	...	6 21	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 25	...	...	...
Այա Մթէֆանօ	...	6 39	...	7 44	...	8 40	...	9 39	...	...	11 21	...	...	2 42	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Մագրիդիւզ	6 42	6 40	7 27	7 54	...	8 50	...	9 49	...	...	11 31	...	...	2 21	...	3 23	...	4 25	...	5 22	...	6 45	6 36	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 24	6 52	7 39	8 06	8 34	9 04	9 38	10 01	10 44	11 16	11 44	...	1 26	2 45	2 43	3 17	3 45	4 19	4 48	5 16	5 46	6 19	6 38	7 03	7 44	...
Սամսթիա	6 28	6 56	7 43	8 10	8 38	9 08	9 42	...	10 18	11 20	11 48	...	1 30	2 49	2 47	3 21	3 49	4 23	...	5 20	5 50	...	...	...	7 18	...
Տաղուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբռ.	6 34	7 02	7 49	8 16	8 44	9 14	9 48	...	10 24	11 26	11 54	...	1 36	2 25	2 53	3 27	3 55	4 29	...	5 26	5 56	...	...	...	7 24	...
Իսմէտ—գաբռ.	6 38	7 06	7 53	8 20	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	...	1 40	2 29	2 57	3 31	3 59	4 33	4 57	5 3[illegible]	6 ...	6 28	6 47	7 12	7 28	...
Կ. Պոլիս	6 46	7 14	8 01	8 28	8 56	9 26	10 40	...	10 48	10 36	11 38	12 06	1 48	2 37	3 05	3 39	4 07	4 41	5 05	5 38	6 0[illegible]	6 36	6 55	7 20	7 36	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բառող կառախմբոց միջեւ։ Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վագոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վագոններ։